

H O R A Z

—

O D E N U.

E P O D E N

FX 181100. 940 (4)

728/60

10.1

Arch

Universität Leipzig
Institut für Klassische Archäologie
Bibliothek

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK LEIPZIG

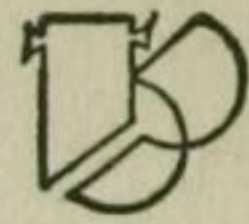

0014795703

~~T 24 K~~

B 4754

8°

DIE GEDICHTE
DES HORAZ

ERNST HEIMERAN VERLAG MÜNCHEN

05A-2008-227

ERSTER BAND DER TUSCULUM-BÜCHER (SEIT 1923)
VIERTE AUFLAGE 1940 / 8.—9. TAUSEND

Q. H O R A T I U S F L A C C U S
C A R M I N A (O D E N U N D E P O D E N)

Lateinisch und deutsch

NACH TH. KAYSER UND F. O. VON NORDENFLYCHT
HERAUSGEGEBEN VON FRANZ BURGER, GEST. 1934

Maecenas atavis edite regibus,
 O et praesidium et dulce decus meum,
 Sunt quos curriculo pulverem Olympicum
 Collegisse iuvat metaque fervidis
 Evitata rotis palmaque nobilis 5
 Terrarum dominos evehit ad deos;
 Hunc, si mobilium turba Quiritium
 Certat tergeminis tollere honoribus;
 Illum, si proprio condidit horreo
 Quidquid de Libycis verritur areis. 10
 Gaudentem patrios findere sarculo
 Agros Attalicis condicionibus
 Numquam dimoveas, ut trabe Cypria
 Myrtoum pavidus nauta secet mare;
 Luctantem Icariis fluctibus Africum 15
 Mercator metuens otium et oppidi
 Laudat rura sui: mox reficit rates
 Quassas indocilis pauperiem pati.
 Est qui nec veteris pocula Massici
 Nec partem solido demere de die 20
 Spernit, nunc viridi membra sub arbuto
 Stratus nunc ad aquae lene caput sacrae;
 Multos castra iuvant et lituo tubae
 Permixtus sonitus bellaque matribus
 Detestata; manet sub Iove frigido 25
 Venator tenerae coniugis immemor,
 Seu visa est catulis cerva fidelibus
 Seu rupit teretes Marsus aper plagas.
 Me doctarum hederæ præmia frontium
 Dis miscent superis, me gelidum nemus 30
 Nympharumque leves cum Satyris chori
 Secernunt populo, si neque tibus
 Euterpe cohibet nec Polyhymnia
 Lesboum refugit tendere barbiton:

Quodsi me lyricis vatibus inseres, 35
 Sublimi feriam sidera vertice.

2

Iam satis terris nivis atque dirae
 Grandinis misit pater et rubente
 Dexterâ sacras iaculatus arces
 Terruit urbem,

Terruit gentes, grave ne rediret 5
 Saeculum Pyrrhae nova monstra questae:
 Omne cum Proteus pecus egit altos
 Visere montes,

Piscium et summa genus haesit ulmo,
 Nota quae sedes fuerat columbis, 10
 Et superiecto pavidæ natarunt
 Aequore dammae.

Vidimus flavum Tiberim retortis
 Litore Etrusco violenter undis
 Ire deiectum monumenta regis 15
 Templaque Vestae:

Iliae dum se nimium querenti
 Iactat ultorem, vagus et sinistra
 Labitur ripa Iove non probante u-
 xorius amnis. 20

Audiet civis acuisse ferrum
 Quo graves Persae melius perirent,
 Audiet pugnas vitio parentum
 Rara iuventus.

Quem vocet divum populus ruentis 25
 Imperi rebus? prece qua fatigent
 Virgines sanctae minus audientem
 Carmina Vestam?

Cui dabit partes scelus expiandi
Iuppiter? tandem venias, precamur, 30
Nube candentes umeros amictus,
Augur Apollo;

Sive tu mavis, Erycina ridens,
Quam Iocus circum volat et Cupido;
Sive neglectum genus et nepotes 35
Respicias, auctor

Heu nimis longo satiate ludo,
Quem iuvat clamor galeaeque leves
Acer et Mauri peditis cruentum
Vultus in hostem; 40

Sive mutata iuvenem figura
Ales in terris imitaris, almae
Filius Maiaie, patiens vocari
Caesaris ultor:

Serus in caelum redeas diuque 45
Laetus intersis populo Quirini
Neve te nostris vitiis iniquum
Ocior aura

Tollat; hic magnos potius triumphos,
Hic ames dici pater atque princeps 50
Neu sinas Medos equitare inultos
Te duce, Caesar.

3

Sic te diva potens Cypri,
Sic fratres Helenae, lucida sidera,
Ventorumque regat pater
Obstrictis aliis praeter Iapyga,

Navis, quae tibi creditum 5
 Debes Vergilium, finibus Atticis
 Reddas incolumem precor
 Et serves animae dimidium meae.

Illi robur et aes triplex
 Circa pectus erat, qui fragilem truci 10
 Commisit pelago ratem
 Primus nec timuit praecipitem Africum

Decertantem Aquilonibus
 Nec tristes Hyadas nec rabiem Noti,
 Quo non arbiter Hadriae 15
 Maior, tollere seu ponere volt freta.

Quem mortis timuit gradum,
 Qui siccis oculis monstra natantia,
 Qui vidit mare turgidum et
 Infames scopulos Acroceraunia? 20

Nequiquam deus abscidit
 Prudens Oceano dissociabili
 Terras, si tamen impiae
 Non tangenda rates transiliunt vada.

Audax omnia perpeti 25
 Gens humana ruit per vetitum nefas:
 Audax Iapeti genus
 Ignem fraude mala gentibus intulit.

Post ignem aethera domo
 Subductum Macies et nova Febrium 30
 Terris incubuit cohors,
 Semotique prius tarda necessitas

Leti corripuit gradum,
 Expertus vacuum Daedalus aera
 Pennis non homini datis; 35
 Perrupit Acheronta Hercules labor.

Nil mortalibus ardui est:
 Caelum ipsum petimus stultitia neque
 Per nostrum patimur scelus
 Iracunda Iovem ponere fulmina. 40

4

Solvitur acris hiems grata vice veris et Favoni
 Trahuntque siccas machinae carinas
 Ac neque iam stabulis gaudet pecus aut arator igni
 Nec prata canis albicant pruinis.
 Iam Cytherea choros ducit Venus imminente luna 5
 Iunctaeque Nymphis Gratiae decentes
 Alterno terram quatiunt pede, dum graves Cyclopum
 Volcanus ardens urit officinas.
 Nunc decet aut viridi nitidum caput impedire myrto
 Aut flore terrae quem ferunt solutae; 10
 Nunc et in umbrosis Fauno decet immolare lucis,
 Seu poscat agna sive malit haedo.
 Pallida Mors aequo pulsat pede pauperum tabernas
 Regumque turris. O beate Sesti,
 Vitae summa brevis spem nos vetat incohare longam. 15
 Iam te premet nox fabulaeque Manes
 Et domus exilis Plutonia; quo simul mearis,
 Nec regna vini sortiēre talis
 Nec tenerum Lycidan mirabere, quo calet iuventus
 Nunc omnis et mox virgines tepebunt. 20

Quis multa gracilis te puer in rosa
 Perfusus liquidis urget odoribus
 Grato, Pyrrha, sub antro?
 Cui flavam religas comam

Simplex munditiis? Heu quotiens fidem 5
 Mutatosque deos flebit et aspera
 Nigris aequora ventis
 Emirabitur insolens,

Qui nunc te fruitur credulus aurea,
 Qui semper vacuum, semper amabilem 10
 Sperat nescius aurae
 Fallacis. Miseri, quibus

Intentata nites. Me tabula sacer
 Votiva paries indicat uvida
 Suspendisse potenti 15
 Vestimenta maris deo.

Scriberis Vario fortis et hostium
 Victor Maeonii carminis aliti,
 Quam rem cunque ferox navibus aut equis
 Miles te duce gesserit.

Nos, Agrippa, neque haec dicere nec gravem 5
 Pelidae stomachum cedere nescii
 Nec cursus duplicis per mare Ulixei
 Nec saevam Pelopis domum

Conamur, tenues grandia, dum pudor
 Inbellisque lyrae Musa potens vetat 10
 Laudes egregii Caesaris et tuas
 Culpa deterere ingeni.

Quis Martem tunica tectum adamantina
 Digne scripserit aut pulvere Troico
 Nigrum Merionen aut ope Palladis 15
 Tydiden superis parem?

Nos convivium, nos proelia virginum
 Sectis in iuvenes unguibus acrium
 Cantamus, vacui sive quid urimur,
 Non praeter solitum leves. 20

7

Laudabunt alii claram Rhodon aut Mytilenen
 Aut Epheson bimarisque Corinthi
 Moenia vel Baccho Thebas vel Apolline Delphos
 insignis aut Thessala Tempe;

Sunt quibus unum opus est intactae Palladis urbem 5
 Carmine perpetuo celebrare et
 Undique decerptam fronti praeponere olivam;
 Plurimus in Iunonis honorem

Aptum dicit equis Argos ditiesque Mycenae:
 Me nec tam patiens Lacedaemon 10
 Nec tam Larisae percussit campus opimae
 Quam domus Albunae resonantis

Et praecipue Anio ac Tiburni lucus et uda
 Mobilibus pomaria rivis.
 Albus ut obscuro deterget nubila caelo 15
 Saepe Notus neque parturit imbres

Perpetuo, sic tu sapiens finire memento
 Tristitiam vitaeque labores
 Molli, Plance, mero, seu te fulgentia signis
 Castra tenent seu densa tenebit 20

Tiburis umbra tui. Teucer Salamina patremque
 Cum fugeret, tamen uda Lyaeo
 Tempora populea fertur vinxisse corona,
 Sic tristes adfatus amicos:

'Quo nos cunque feret melior fortuna parente, 25
 Ibimus, o socii comitesque;
 Nil desperandum Teucro duce et auspice Teucro;
 Certus enim promisit Apollo

Ambiguam tellure nova Salamina futuram.
 O fortes peioraque passi 30
 Mecum saepe viri, nunc vino pellite curas;
 Cras ingens iterabimus aequor.'

8

Lydia, dic, per omnes
 Te deos oro, Sybarin cur properes amando
 Perdere, cur apricum
 Oderit campum patiens pulveris atque solis.

Cur neque militares 5
 Inter aequalis equitat Gallica nec lupatis
 Temperat ora frenis?
 Cur timet flavum Tiberim tangere? cur olivum

Sanguine viperino
 Cautius vitat neque iam livida gestat armis 10
 Bracchia, saepe disco,
 Saepe trans finem iaculo nobilis expedito?

Quid latet, ut marinae
 Filium dicunt Thetidis sub lacrimosa Troiae
 Funera, ne virilis 15
 Cultus in caedem et Lycias proriperet catervas?

Vides ut alta stet nive candidum
 Soracte nec iam sustineant onus
 Silvae laborantes geluque
 Flumina constiterint acuto?

Dissolve frigus ligna super foco 5
 Large reponens atque benignius
 Deprome quadrimum Sabina,
 O Thaliarche, merum diota.

Permitte divis cetera, qui simul 10
 Stravere ventos aequore fervido
 Deproeliantes, nec cupressi
 Nec veteres agitantur orni.

Quid sit futurum cras, fuge quaerere et
 Quem Fors dierum cumque dabit, lucro 15
 Appone, nec dulces amores
 Sperne puer neque tu choreas,

Donec virenti canities abest
 Morosa. Nunc et campus et areae
 Lenesque sub noctem susurri
 Conposita repetantur hora, 20

Nunc et latentis proditor intimo
 Gratus puellae risus ab angulo
 Pignusque dereptum lacertis
 Aut digito male pertinaci.

Mercuri, facunde nepos Atlantis,
 Qui feros cultus hominum recentum
 Voce formasti catus et decorae
 More palaestrae,

Te canam, magni Iovis et deorum 5
 Nuntium curvaeque lyrae parentem,
 Callidum quidquid placuit iocoso
 Condere furto.

Te, boves olim nisi reddidisses
 Per dolum amotas, puerum minaci 10
 Voce dum terret, viduus pharetra
 Risit Apollo.

Quin et Atridas duce te superbos
 Ilio dives Priamus relicto
 Thessalosque ignes et iniqua Troiae 15
 Castra fefellit.

Tu pias laetis animas reponis
 Sedibus virgaque levem coerces
 Aurea turbam, superis deorum
 Gratus et imis. 20

11

Tu ne quaesieris, scire nefas, quem mihi, quem tibi
 Finem di dederint, Leuconoe, nec Babylonios
 Temptaris numeros. Ut melius, quidquid erit, pati,
 Seu plures hiemes seu tribuit Iuppiter ultimam,
 Quae nunc oppositis debilitat pumicibus mare 5
 Tyrrhenum. Sapias: vina liques et spatio brevi
 Spem longam reseces. Dum loquimur, fugerit invida
 Aetas: carpe diem quam minimum credula postero.

Quem virum aut heroa lyra vel acri
 Tibia sumis celebrare, Clio,
 Quem deum? Cuius recinet iocosa
 Nomen imago

Aut in umbrosis Heliconis oris
 Aut super Pindo gelidove in Haemo? 5
 Unde vocalem temere insecutae
 Orphea silvae,

Arte materna rapidos morantem
 Fluminum lapsus celeresque ventos, 10
 Blandum et auritas fidibus canoris
 Ducere quercus.

Quid prius dicam solitis parentis
 Laudibus, qui res hominum ac deorum,
 Qui mare ac terras variisque mundum 15
 Temperat horis?

Unde nil maius generatur ipso
 Nec viget quidquam simile aut secundum;
 proximos illi tamen occupavit
 Pallas honores. 20

Proeliis audax, neque te silebo,
 Liber, et saevis inimica virgo
 Beluis, nec te, metuende certa
 Phoebe sagitta.

Dicam et Alciden puerosque Ledaе, 25
 Hunc equis, illum superare pugnīs
 Nobilem: quorum simul alba nautis
 Stella refulsit,

Defluit saxis agitatus umor,
 Concidunt venti fugiuntque nubes, 30
 Et minax, quod sic voluere, ponto
 Unda recumbit.

Romulum post hos prius an quietum
 Pompili regnum memorem an superbos
 Tarquini fasces dubito an Catonis 35
 Nobile letum.

Regulum et Scauros animaeque magnae
 Prodigum Paulleum superante Poeno
 Gratus insigni referam camena
 Fabriciumque. 40

Hunc et incomptis Curium capillis
 Utilem bello tulit et Camillum
 Saeva paupertas et avitus apto
 Cum lare fundus.

Crescit occulto velut arbor aevo 45
 Fama Marcelli; micat inter omnes
 Iulium sidus velut inter ignes
 Luna minores.

Gentis humanae pater atque custos,
 Orte Saturno, tibi cura magni 50
 Caesaris fati data: tu secundo
 Caesare regnes.

Ille seu Parthos Latio imminentes
 Egerit iusto domitos triumpho
 Sive subiectos Orientis orae 55
 Seras et Indos,

Te minor laetum reget aequus orbem;
 Tu gravi curru quaties Olympum,
 Tu parum castis inimica mittes
 Fulmina lucis. 60

13

Cum tu, Lydia, Telephi
 Cervicem roseam, lactea Telephi
 Laudas bracchia, vae meum
 Fervens difficili bile tumet iecur.

Tum nec mens mihi nec color 5
 Certa sede manent, umor et in genas
 Furtim labitur arguens
 Quam lentis penitus macerer ignibus.

Uror, seu tibi candidos
 Turparunt umeros inmodicae mero 10
 Rixae, sive puer furens
 Inpressit memorem dente labris notam.

Non, si me satis audias,
 Speres perpetuum dulcia barbatae
 Laedentem oscula, quae Venus 15
 Quinta parte sui nectaris imbuit.

Felices ter et amplius,
 Quos irrupta tenet copula nec malis
 divolsus querimoniis
 Suprema citius solvet amor die. 20

14

O navis, referent in mare te novi
 Fluctus? O quid agis? Fortiter occupa
 Portum! Nonne vides, ut
 Nudum remigio latus,

Et malus celeri saucius Africo 5
 Antemnaeque gemant, ac sine funibus
 Vix durare carinae
 Possint imperiosius

Aequor? Non tibi sunt integra lintea,
Non di, quos iterum pressa voces malo. 10

Quamvis Pontica pinus,
Silvae filia nobilis,

Iactes et genus et nomen inutile:
Nil pictis timidus navita puppibus
Fidit. Tu, nisi ventis 15
Debes ludibrium, cave.

Nuper sollicitum quae mihi taedium,
Nunc desiderium curaque non levis,
Interfusa nitentes
Vites aequora Cycladas. 20

15

Pastor cum traheret per freta navibus
Idaeis Helenen perfidus hospitam,
Ingrato celeres obruit otio
Ventos, ut caneret fera

Nereus fata: Mala ducis avi domum, 5
Quam multo repetet Graecia milite
Coniurata tuas rumpere nuptias
Et regnum Priami vetus.

Eheu quantus equis, quantus adest viris
Sudor, quanta moves funera Dardanae 10
Genti. Iam galeam Pallas et aegida
Currusque et rabiem parat.

Nequiquam Veneris praesidio ferox
Pectes caesariem grataque feminis
Inbelli cithara carmina divides; 15
Nequiquam thalamo graves

Hastas et calami spicula Cnosii
 Vitabis strepitumque et celerem sequi
 Aiacem: tamen, heu serus, adulteros
 Cultus pulvere collines.

20

Non Laertiaden, exitium tuae
 Gentis, non Pylium Nestora respicis?
 Urgent inpavidi te Salaminus
 Teucer, te Sthenelus, sciens

Pugnae sive opus est imperitare equis,
 Non auriga piger. Merionen quoque
 Nosces. Ecce furit, te reperire atrox,
 Tydides melior patre:

25

Quem tu, cervus uti vallis in altera
 Visum parte lupum graminis inmemor,
 Sublimi fugies mollis anhelitu,
 non hoc pollicitus tuae.

30

Iracunda diem proferet Ilio
 Matronisque Phrygum classis Achillei;
 Post certas hiemes uret Achaicus
 Ignis Iliacas domos.'

35

16

O matre pulchra filia pulchrior,
 Quem criminosis cunque voles modum
 Pones iambis, sive flamma
 Sive mari libet Hadriano.

Non Dindymene, non adytis quatit
 Mentem sacerdotum incola Pythius,
 Non Liber aequae, non acuta
 Si geminant Corybantes aera,

5

Tristes ut irae, quas neque Noricus
 Deterret ensis nec mare naufragum 10
 Nec saevus ignis nec tremendo
 Iuppiter ipse ruens tumultu.

Fertur Prometheus addere principi
 Limo coactus particulam undique
 Desectam et insani leonis 15
 Vim stomacho apposuisse nostro.

Irae Thyesten exitio gravi
 Stravere et altis urbibus ultimae
 steterae causae, cur perirent
 Funditus inprimeretque muris 20

Hostile aratrum exercitus insolens.
 Compesce mentem: me quoque pectoris
 Tentavit in dulci iuventa
 Fervor et in celeres iambos

Misit furentem. Nunc ego mitibus 25
 Mutare quaero tristia, dum mihi
 Fias recantatis amica
 Opprobriis animumque reddas.

17

Velox amoenum saepe Lucretilem
 Mutat Lycaeo Faunus et igneam
 Defendit aestatem capellis
 Usque meis pluviosque ventos.

Inpune tutum per nemus arbutos 5
 Quaerunt latentes et thyma deviae
 Olentis uxores mariti,
 Nec viridis metuunt colubras

Nec martiales haediliae lupos,
 Utcunque dulci, Tyndari, fistula 10
 Valles et Usticae cubantis
 Levia personuere saxa.

Di me tuentur, dis pietas mea
 Et musa cordi est. Hinc tibi copia
 Manabit ad plenum benigno 15
 Ruris honorum opulenta cornu;

Hic in reducta valle Caniculae
 Vitabis aestus et fide Teia
 Dices laborantes in uno
 Penelopen vitreamque Circen; 20

Hic innocentis pocula Lesbii
 Duces sub umbra, nec Semeleius
 Cum Marte confundet Thyoneus
 Proelia, nec metues protervum

Suspecta Cyrum, ne male dispari 25
 Incontinentis iniciat manus
 Et scindat haerentem coronam
 Crinibus inmeritamque vestem.

18

Nullam, Vare, sacra vite prius severis arborem
 Circa mite solum Tiburis et moenia Catili;
 Siccis omnia nam dura deus proposuit neque
 Mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.

Quis post vina gravem militiam aut pauperiem crepat? 5
 Quis non te potius, Bacche pater, teque, decens Venus?
 Ac ne quis modici transiliat munera Liberi,
 Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero

Debellata, monet Sithoniis non levis Euhius,
 Cum fas atque nefas exiguo fine libidinum 10
 Discernunt avidi. Non ego te, candide Bassareu,
 Invitum quatiā nec variis obsita frondibus

Sub divum rapiam. Saeva tene cum Berecyntio
 Cornu tympana, quae subsequitur caecus Amor sui
 Et tollens vacuum plus nimio Gloria verticem 15
 Arcanique Fides prodiga, perlucidior vitro.

19

Mater saeva Cupidinum
 Thebanaeque iubet me Semelae puer
 Et lasciva Licentia
 Finitis animum reddere amoribus.

Urit me Glycerae nitor 5
 Splendentis Pario marmore purius,
 Urit grata protervitas
 Et vultus nimium lubricus adspici.

In me tota ruens Venus
 Cyprum deseruit nec patitur Scythas 10
 Et versis animosum equis
 Parthum dicere nec quae nihil attinent.

Hic vivum mihi caespitem, hic
 Verbenas, pueri, ponite turaque
 Bimi cum patera meri: 15
 Mactata veniet lenior hostia.

20

Vile potabis modicis Sabinum
 Cantharis, Graeca quod ego ipse testa
 Conditum levi, datus in theatro
 Cum tibi plausus,

Care Maecenas eques, ut paterni 5
 Fluminis ripae simul et iocosa
 Redderet laudes tibi Vaticani
 Montis imago.

Caecubum et prelo domitam Caleno
 Tu bibes uvam: mea nec Falernae 10
 Temperant vites neque Formiani
 Pocula colles.

21

Dianam tenerae dicite virgines,
 Intonsum pueri dicite Cynthium
 Latonamque supremo
 Dilectam penitus Iovi.

Vos laetam fluviis et nemorum coma 5
 Quaecumque aut gelido prominent Algido
 Nigris aut Erymanthi
 Silvis aut viridis Cragi;

Vos Tempe totidem tollite laudibus
 Natalemque, mares, Delon Apollinis 10
 Insignemque pharetra
 Fraternaque umerum lyra.

Hic bellum lacrimosum, hic miseram famem
 Pestemque a populo et principe Caesare in
 Persas atque Britannos 15
 Vestra motus aget prece.

22

Integer vitae scelerisque purus
 Non eget Mauris iaculis neque arcu
 Nec venenatis gravida sagittis,
 Fusce, pharetra,

Sive per Syrtes iter aestuosas 6
 Sive facturus per inhospitalem
 Caucasum vel quae loca fabulosus
 Lambit Hydaspes.

Namque me silva lupus in Sabina,
 Dum meam canto Lalagen et ultra 10
 Terminum curis vagor expeditis,
 Fugit inermem:

Quale portēntum neque militaris
 Daunias latis alit aesculetis
 Nec Iubae tellus generat, leonum 15
 Arida nutrix.

Pone me pigris ubi nulla campis
 Arbor aestiva recreatur aura,
 Quod latus mundi nebulae malusque
 Iuppiter urget; 20

Pone sub curru nimium propinqui
 Solis in terra domibus negata:
 Dulce ridentem Lalagen amabo,
 Dulce loquentem.

23

Vitas hinnuleo me similis, Chloe,
 Quaerenti pavidam montibus aviis
 Matrem non sine vano
 Aurarum et siluae metu:

Nam seu mobilibus veris inhorruit
 Adventus foliis seu virides rubum
 Dimovere lacertae,
 Et corde et genibus tremit.

5

Atqui non ego te tigris ut aspera
 Gaetulusve leo frangere persequor:
 Tandem desine matrem
 Tempestiva sequi viro.

10

24

Quis desiderio sit pudor aut modus
 Tam cari capitis? Praecipe lugubres
 Cantus, Melpomene, cui liquidam pater
 Vocem cum cithara dedit.

Ergo Quintilium perpetuus sopor
 Urget? Cui Pudor et Iustitiae soror,
 Incorrupta Fides, nudaque Veritas
 Quando ullum inveniet parem?

5

Multis ille bonis flebilis occidit,
 Nulli flebilior quam tibi, Vergili.
 Tu frustra pius heu non ita creditum
 Poscis Quintilium deos.

10

Quid? si Threicio blandius Orpheo
 Auditam moderere arboribus fidem,
 Num vanae redeat sanguis imagini,
 Quam virga semel horrida,

15

Non lenis precibus fata recludere,
 Nigro compulerit Mercurius gregi.
 Durum: sed levius fit patientia,
 Quidquid corrigere est nefas.

20

25

Parcius iunctas quatiunt fenestras
 Iactibus crebris iuvenes protervi
 Nec tibi somnos adimunt amatque
 Ianua limen,

Quae prius multum facilis movebat
 Cardines. Audis minus et minus iam:
 Me tuo longas pereunte noctes,
 Lydia, dormis?'

5

Invicem moechos anus arrogantes
 Flebis in solo levis angiportu,
 Thracio bacchante magis sub inter-
 lunia vento,

10

Cum tibi flagrans amor et libido,
 Quae solet matres furiare equorum,
 Saeviet circa iecur ulcerosum
 Non sine questu,

15

Laeta quod pubes hedera virenti
 Gaudeat pulla magis atque myrto,
 Aridas frondes hiemis sodali
 Dedicet Euro.

20

Musis amicus tristitiam et metus
 Tradam protervis in mare Creticum
 Portare ventis, quis sub Arcto
 Rex gelidae metuatur orae,

Quid Tiridaten terreat, unice
 Securus. O quae fontibus integris
 Gaudes, apricos necte flores,
 Necte meo Lamiae coronam,

Pimplea dulcis. Nil sine te mei
 Prosunt honores: hunc fidibus novis,
 Hunc Lesbio sacrare plectro
 Teque tuasque decet sorores.

Natis in usum laetitiae scyphis
 Pugnare Thracum est: tollite barbarum
 Morem verecundumque Bacchum
 Sanguineis prohibete rixis!

Vino et lucernis Medus acinaces
 Immane quantum discrepat: impium
 Lenite clamorem, sodales,
 Et cubito remanete presso!

Vultis severi me quoque sumere
 Partem Falerni? dicat Opuntiae
 Frater Megillae, quo beatus
 Vulnere, qua pereat sagitta.

Cessat voluntas? Non alia bibam
 Mercede. Quae te cumque domat Venus,
 Non erubescendis adurit
 Ignibus ingenuoque semper

Amore peccas: quidquid habes, age,
 Depone tutis auribus. — A miser,
 Quanta laborabas Charybdi,
 Digne puer meliore flamma!

20

Quae saga, quis te solvere Thessalis
 Magus venenis, quis poterit deus?
 Vix inligatum te triformi
 Pegasus expediet Chimaera.

28

Te maris et terrae numeroque carentis harenae
 Mensorem cohibent, Archyta,
 Pulveris exigui prope litus parva Matinum
 Munera nec quidquam tibi prodest
 Aerias tentasse domos animoque rotundum

5

Percurrisse polum morituro.

Occidit et Pelopis genitor, conviva deorum,
 Tithonusque remotus in auras
 Et Iovis arcanis Minos admissus, habentque
 Tartara Panthoiden iterum Orco
 Demissum, quamvis clipeo Troiana refixo
 Tempora testatus nihil ultra
 Nervos atque cutem morti concesserat atrae,
 Iudice te non sordidus auctor
 Naturae verique: sed omnes una manet nox
 Et calcanda semel via leti.

10

15

Dant alios Furiae torvo spectacula Marti,
 Exitio est avidum mare nautis;
 Mixta senum ac iuvenum densentur funera, nullum
 Saeva caput Proserpina fugit.

20

Me quoque devexi rapidus comes Orionis
 Illyricis Notus obruit undis.
 At tu, nauta, vagae ne parce malignus harenae
 Ossibus et capiti inhumato
 Particulam dare: sic, quodcunque minabitur Eurus 25
 Fluctibus Hesperiiis, Venusinae
 Plectantur silvae te sospite multaue merces,
 Unde potest, tibi defluat aequo
 Ab Iove Neptunoque sacri custode Tarenti.
 Neglegis inmeritis nocituram 30
 Postmodo te natis fraudem conmittere? fors et
 Debita iura vicesque superbae
 Te maneant ipsum: precibus non linquar inultis
 Teque piacula nulla resolvent.
 Quamquam festinas, non est mora longa: licebit 35
 Iniecto ter pulvere curras.

29

Icci, beatiss nunc Arabum invides
 Gazis at acrem militiam paras
 Non ante devictis Sabaeae
 Regibus horribilique Medo

Nectis catenas? Quae tibi virginum 5
 Sponso necato barbara serviet,
 Puer quis ex aula capillis
 Ad cyathum statuatur unctis

Doctus sagittas tendere Sericas
 Arcu palerno? Quis neget arduis 10
 Pronos relabi posse rivos
 Montibus et Tiberim reverti,

Cum tu coemptos undique nobilis
 Libros Panaeti Socraticam et domum
 Mutare loricis Hiberis, 15
 Pollicitus meliora, tendis?

30

O Venus regina Cnidi Paphique,
 Sperne dilectam Cypron et vocantis
 Ture te multo Glyceræ decoram
 Transfer in aedem.

Fervidus tecum puer et solutis 5
 Gratiae zonis properentque Nymphae
 Et parum comis sine te Iuventas
 Mercuriusque.

31

Quid dedicatum poscit Apollinem
 Vates? quid orat de patera novum
 Fundens liquorum? Non opimae
 Sardiniae segetes feraces,

Non aestuosae grata Calabriae 5
 Armenta, non aurum aut ebur Indicum,
 Non rura, quae Liris quieta
 Mordet aqua taciturnus amnis.

Premant Calena falce quibus dedit
 Fortuna vitem; dives et aureis 10
 Mercator exsiccet culillis
 Vina Syra reparata merce,

Dis carus ipsis, quippe ter et quater
 Anno revisens aequor Atlanticum
 Inpune. Me pascunt olivæ, 15
 Me cichorea levesque malvæ.

Fruī paratis et valido mihi,
 Latōe, dones ac precor integra
 Cum mente, nec turpem senectam
 Degere nec cithara carentem. 20

32

Poscimur. Si quid vacui sub umbra
 Lusimus tecum, quod et hunc in annum
 Vivat et plures, age dic Latinum,
 Barbite, carmen:

Lesbio primum modulate civi, 5
 Qui ferox bello tamen inter arma,
 Sive iactatam religarat udo
 Litore navim,

Liberum et Musas Veneremque et illi
 Semper haerentem puerum canebat 10
 Et Lycum nigris oculis nigroque
 Crine decorum.

O decus Phoebi et dapibus supremi
 Grata testudo Iovis, o laborum
 Dulce lenimen, mihi cumque salve 15
 Rite vocanti!

33

Albi, ne doleas plus nimio memor
 Immitis Glycerae neu miserabilis
 Decantes elegos, cur tibi iunior
 Laesa praeniteat fide.

Insignem tenui fronte Lycorida 5
 Cyri torret amor, Cyrus in asperam
 Declinat Pholoen; sed prius Apulis
 Iungentur capreae lupis,

Quam turpi Pholoe peccet adultero.
 Sic visum Veneri, cui placet impares 10
 Formas atque animos sub iuga aenea
 Saevo mittere cum ioco.

Ipsam me melior cum peteret Venus,
 Grata detinuit compede Myrtale
 Libertina fretis acrior Hadriae 15
 Curvantis Calabros sinus.

34

Parcus deorum cultor et infrequens,
 Insanientis dum sapientiae
 Consultus erro, nunc retrorsum
 Vela dare atque iterare cursus

Cogor relictos. Namque Diespiter, 5
 Igni corusco nubila dividens
 Plerumque, per purum tonantes
 Egit equos volucremque currum,

Quo bruta tellus et vaga flumina,
 Quo Styx et invisi horrida Taenari 10
 Sedes Atlanteusque finis
 Concutitur. Valet ima summis

Mutare et insignem attenuat deus,
 Obscura promens; hinc apicem rapax
 Fortuna cum stridore acuto 15
 Sustulit, hic posuisse gaudet.

35

O diva, gratum quae regis Antium,
 Praesens vel imo tollere de gradu
 Mortale corpus vel superbos
 Vertere funeribus triumphos:

Te pauper ambit sollicita prece 5
 Ruris colonus, te dominam aequoris,
 Quicumque Bithyna laccessit
 Carpathium pelagus carina;

Te Dacus asper, te profugi Scythae 10
 Urbesque gentesque et Latium ferox
 Regumque matres barbarorum et
 Purpurei metuunt tyranni,

Iniurioso ne pede proruas
 Stantem columnam, neu populus frequens 15
 Ad arma cessantes, ad arma
 Concitet imperiumque frangat.

Te semper anteit serva Necessitas,
 Clavos trabales et cuneos manu
 Gestans aena nec severus
 Uncus abest liquidumque plumbum; 20

Te Spes et albo rara Fides colit
 Velata panno nec comitem abnegat,
 Utcunque mutata potentes
 Veste domos inimica linqvis:

At vulgus infidum et meretrix retro 25
 Periura cedit, diffugiunt cadis
 Cum faece siccatis amici
 Ferre iugum pariter dolosi.

Serves iturum Caesarem in ultimos
 Orbis Britannos et iuvenum recens 30
 Examen Eois timendum
 Partibus Oceanoque rubro.

Eheu cicatricum et sceleris pudet
 Fratrumque. Quid nos dura refugimus
 Aetas? Quid intactum nefasti 35
 Liquimus? Unde manum iuventus

Metu deorum continuit? Quibus
 Pepercit aris? O utinam nova
 Incude diffingas retusum in
 Massagetas Arabasque ferrum!

40

36

Et ture et fidibus iuvat
 Placare et vituli sanguine debito
 Custodes Numidae deos,
 Qui nunc Hesperia sospes ab ultima

Caris multa sodalibus,
 Nulli plura tamen dividit oscula
 Quam dulci Lamiae, memor
 Actae non alio rege puertiae

5

Mutataeque simul togae.
 Cressa ne careat pulchra dies nota
 Neu promptae modus amphorae
 Neu morem in Salium sit requies pedum

10

Neu multi Damalis meri
 Bassum Threicia vincat amystide
 Neu desint epulis rosae
 Neu vivax apium neu breve liliun.

15

Omnes in Damalin putres
 Deponent oculos nec Damalis novo
 Divelletur adultero,
 Lascivis hederis ambitiosior.

20

37

Nunc est bibendum, nunc pede libero
 Pulsanda tellus! nunc Saliaribus
 Ornare pulvinar deorum
 Tempus erat dapibus, sodales!

- Antehac nefas depromere Caecubum 5
 Cellis avitis, dum Capitolio
 Regina dementes ruinas
 Funus et imperio parabat
- Contaminato cum grege turpium
 Morbo virorum quidlibet impotens 10
 Sperare fortunaque dulci
 Ebria. Sed minuit furorem
- Vix una sospes navis ab ignibus
 Mentemque lymphatam Mareotico
 Redegit in veros timores 15
 Caesar ab Italia volantem
- Remis adurgens, accipiter velut
 Molles columbas aut leporem citus
 Venator in campis nivalis
 Haemoniae, daret ut catenis 20
- Fatale monstrum. Quae generosius
 Perire quaerens nec muliebriter
 Expavit ensem nec latentes
 Classe cita reparavit oras.
- Ausa et iacentem visere regiam 25
 Vultu sereno, fortis et asperas
 tractare serpentes, ut atrum
 Corpore conbiberet venenum,
- Deliberata morte ferocior,
 Saevis Liburnis scilicet invidens 30
 Privata deduci superbo
 Non humilis mulier triumpho.

Persicos odi, puer, adparatus,
Displicent nexae philyra coronae,
Mitte sectari, rosa quo locorum
Sera moretur.

Simplici myrto nihil allabores
Sedulus curo: neque te ministrum
Dedecet myrtus neque me sub arta
Vite bibentem.

1

Motum ex Metello consule civicum
 Bellique causas et vitia et modos
 Ludumque Fortunae gravesque
 Principum amicitias et arma

Nondum expiatis uncta cruoribus, 5
 Periculosae plenum opus aleae,
 Tractas et incedis per ignis
 Suppositos cineri doloso.

Paullum severae musa tragoediae 10
 Desit theatri: mox ubi publicas
 Res ordinariis, grande munus
 Cecropio repetes cothurno,

Insigne maestis praesidium reis
 Et consulenti, Pollio, curiae,
 Cui laurus aeternos honores 15
 Dalmatico peperit triumpho.

Iam nunc minaci murmure cornuum
 Perstringis aures, iam litui strepunt,
 Iam fulgor armorum fugaces
 Terret equos equitumque vultus. 20

Audire magnos iam videor duces,
 Non indecoro pulvere sordidos
 Et cuncta terrarum subacta
 Praeter atrocem animum Catonis.

Iuno et deorum quisquis amicior 25
 Afris inulta cesserat impotens
 Tellure victorum nepotes
 Rettulit inferias Iugurthae.

Quis non Latino sanguine pinguior
 Campus sepulcris in pia proelia
 Testatur auditumque Medis
 Hesperiae sonitum ruinae? 30

Qui gurges aut quae flumina lugubris
 Ignara belli? Quod mare Daunia
 Non decoloravere caedes?
 Quae caret ora cruore nostro? 35

Sed ne relictis, Musa procax, iocis
 Caeae retractes munera neniae;
 Mecum Dionaeo sub antro
 Quaere modos levioere plectro. 40

2

Nullus argento color est avaris
 Abdito terris, inimice lamnae
 Crispe Sallusti, nisi temperato
 Splendeat usu.

Vivet extento Proculeius aevo, 5
 Notus in fratres animi paterni,
 Illum aget penna metuente solvi
 Fama superstes.

Latius regnes avidum domando
 Spiritum quam si Libyam remotis 10
 Gadibus iungas et uterque Poenus
 Serviat uni.

Crescit indulgens sibi dirus hydrops
 Nec sitim pellit, nisi causa morbi
 Fugerit venis et aquosus albo 15
 Corpore languor.

Redditum Cyri solio Phraaten
 Dissidens plebi numero beatorum
 Eximit Virtus populumque falsis
 Dedocet uti

20

Vocibus, regnum et diadema tutum
 Deferens uni propriamque laurum
 Quisquis ingentes oculo inretorto
 Spectat acervos.

3

Aequam memento rebus in arduis
 Servare mentem, non secus in bonis
 Ab insolenti temperatam.
 Laetitia, moriture Delli,

Seu maestus omni tempore vixeris
 Seu te in remoto gramine per dies
 Festos reclinatum bearis
 Interiore nota Falerni.

5

Quo pinus ingens albaque populus
 Umbram hospitem consociare amant
 Ramis? Quid obliquo laborat
 Lympha fugax trepidare rivo?

10

Huc vina et unguenta et nimium brevis
 Flores amoenae ferre iube rosae,
 Dum res et aetas et sororum
 Fila trium patiuntur atra.

15

Cedes coemptis saltibus et domo
 Villaque flavus quam Tiberis lavit,
 Cedes et exstructis in altum
 divitiis potietur heres.

20

Divesne prisco natus ab Inacho
 Nil interest an pauper et infima
 De gente sub divo moreris,
 Victima nil miserantis Orci.

Omnes eodem cogimur, omnium
 Versatur urna serius ocius,
 Sors exitura et nos in aeternum
 Exilium inpositura cumbae.

25

4

Ne sit ancillae tibi amor pudori,
 Xanthia Phoceu: prius insolentem
 Serva Briseis niveo colore
 Movit Achillem,

Movit Aiace[m] Telamone natum
 Forma captivae dominum Tecmessae,
 Arsit Atrides medio in triumpho
 Virgine rapta,

5

Barbarae postquam cecidere turmae
 Thessalo victore et ademptus Hector
 Tradidit fessis leviora tolli
 Pergama Grai[s].

10

Nescias an te generum beati
 Phyllidis flavae decorent parentes:
 Regium certe genus et penates
 Maeret iniquos.

15

Crede non illam tibi de scelesta
 Plebe dilectam neque sic fidelem,
 Sic lucro aversam potuisse nasci
 Matre pudenda.

20

Bracchia et vultum teretesque suras
 Integer laudo: fuge suspicari
 Cuius octavum trepidavit aetas
 Claudere lustrum.

5

Nondum subacta ferre iugum valet
 Cervice, nondum munia conparis
 Aequare nec tauri ruentis
 In venerem tolerare pondus.

Circa virentis est animus tuae
 Campos iuvencae, nunc fluviis gravem
 Solantis aestum, nunc in udo
 Ludere cum vitulis salicto

5

Praegestientis. Tolle cupidinem
 Inmitis uvae: iam tibi lividos
 Distinguet autumnus racemos
 Purpureo varius colore.

10

Iam te sequetur: currit enim ferox
 Aetas et illi, quod tibi dempserit
 Apponet annos, iam proterva
 Fronte petet Lalage maritum,

15

Dilecta, quantum non Pholoe fugax,
 Non Chloris albo sic umero nitens
 Ut pura nocturno renidet
 Luna mari Cnidiusve Gyges,

20

Quem si puellarum insereres choro,
 Mire sagaces falleret hospites
 Discrimen obscurum solutis
 Crinibus ambiguoque vultu.

6

Septimi, Gades aditure mecum et
 Cantabrum indoctum iuga ferre nostra et
 Barbaras Syrtes, ubi Maura semper
 Aestuat unda.

Tibur Argeo positum colono 5
 Sit meae sedes utinam senectae,
 Sit modus lasso maris et viarum
 Militiaeque.

Unde si Parcae prohibent iniquae, 10
 Dulce pellitis ovibus Galaesi
 Flumen et regnata petam Laconi
 Rura Phalantho.

Ille terrarum mihi praeter omnis
 Angulus ridet, ubi non Hymetto
 Mella decedunt viridique certat 15
 Baca Venafro,

Ver ubi longum tepidasque praebet
 Iuppiter brumas et amicus Aulon
 Fertili Baccho minimum Falernis
 Invidet uvis: 20

Ille te mecum locus et beatæ
 Postulant arces: ibi tu calentem
 Debita sparges lacrima favillam
 Vatis amici.

7

O saepe mecum tempus in ultimum
 Deducte Bruto militiae duce,
 Quis te redonavit Quiritem
 Dis patriis Italoque caelo,

Pompei, meorum prime sodalium, 5
 Cum quo morantem saepe diem mero
 Fregi, coronatus nitentis
 Malobathro Syrio capillos?

Tecum Philippos et celerem fugam 10
 Sensi relicta non bene parmula,
 Cum fracta virtus et minaces
 Turpe solum tetigere mento;

Sed me per hostes Mercurius celer 15
 Denso paventem sustulit aere,
 Te rursus in bellum resorbens
 Unda fretis tulit aestuosis.

Ergo obligatam redde Iovi dapem
 Longaque fessum militia latus
 Depone sub lauru mea nec
 Parce cadis tibi destinatis. 20

Oblivioso levia Massico
 Ciboria exple, funde capacibus
 Unguenta de conchis. Quis udo
 Deproperare apio coronas

Curatve myrto? Quem Venus arbitrum 25
 Dicet bibendi? Non ego sanius
 Bacchabor Edonis: recepto
 Dulce mihi furere est amico.

8

Ulla si iuris tibi peierati
 Poena, Barine, nocuisset unquam,
 Dente si nigro fieres vel uno
 Turpior ungui,

Crederem: sed tu simul obligasti 5
 Perfidum votis caput, enitescis
 Pulchrior multo iuvenumque prodis
 Publica cura.

Expedit matris cineres opertos
 Fallere et toto taciturna noctis 10
 Signa cum caelo gelidaque divos
 Morte carentes.

Ridet hoc, inquam, Venus ipsa, rident
 Simplices Nymphae, ferus et Cupido
 Semper ardentis acuens sagittas 15
 Cote cruenta.

Adde quod pubes tibi crescit omnis,
 Servitus crescit nova nec priores
 Impiae tectum dominae relinquunt,
 Saepe minati. 20

Te suis matres metuunt iuvenis,
 Te senes parci, miseraeque nuper
 Virgines nuptae, tua ne retardet
 Aura maritos.

9

Non semper imbres nubibus hispidos
 Manant in agros aut mare Caspium
 Vexant inaequales procellae
 Usque nec Armeniis in oris,

Amice Valgi, stat glacies iners 5
 Menses per omnes aut aquilonibus
 Querceta Gargani laborant
 Et foliis viduantur orni:

Tu semper urges flebilibus modis
 Mysten ademptum nec tibi vespero 10
 Surgente decedunt amores
 Nec rapidum fugiente solem.

At non ter aevo functus amabilem
 Ploravit omnes Antilochum senex
 Annos nec inpubem parentes 15
 Troilon aut Phrygiae sorores

Flevere semper. Desine mollium
 Tandem querelarum et potius nova
 Cantemus Augusti tropaea
 Caesaris et rigidum Niphaten 20

Medumque flumen gentibus additum
 Victis minores volvere vertices
 Intraque praescriptum Gelonos
 Exiguis equitare campis.

10

Rectius vives, Licini, neque altum
 Semper urgendo neque, dum procellas
 Cautus horrescis, nimium premendo
 Litus iniquum.

Auream quisquis mediocritatem 5
 Diligit, tutus caret obsoleti
 Sordibus tecti, caret invidenda
 Sobrius aula:

Saepius ventis agitur ingens
 Pinus et celsae graviore casu 10
 Decidunt turrets feriuntque summos
 Fulgura montes.

Sperat infestis, metuit secundis
 Alteram sortem bene praeparatum
 Pectus: informes hiemes reducit 15
 Iuppiter, idem

Submovet. Non, si male nunc, et olim
 Sic erit; quondam cithara tacentem
 Suscitatur Musam neque semper arcum
 Tendit Apollo. 20

Rebus angustis animosus atque
 Fortis appare: sapienter idem
 Contrahes vento nimium secundo
 Turgida vela.

11

Quid bellicosus Cantaber et Scythes,
 Hirpine Quinti, cogitet Hadria
 Divisus obiecto, remittas
 Quaerere nec trepides in usum

Poscentis aevi pauca: fugit retro 5
 Levis iuventas et decor arida
 Pellente lascivos amores
 Canitie facilemque somnum.

Non semper idem floribus est honor
 Vernis neque uno luna rubens nitet 10
 Vultu: quid aeternis minorem
 Consiliis animum fatigas?

Cur non sub alta vel platano vel hac
 Pinu iacentes sic temere et rosa
 Canos odorati capillos, 15
 Dum licet, Assyriaque nardo

Potamus uncti? Dissipat Euhius
 Curas edaces. Quis puer ocius
 Restinguet ardentis Falerni
 Pocula praetereunte lympha? 20

Quis devium scortum eliciet domo
 Lyden? Eburna, dic age, cum lyra
 Maturet, in comptum Lacaenae
 More comas religata nodum.

12

Nolis longa ferae bella Numantiae
 Nec dirum Hannibalem nec Siculum mare
 Poeno purpureum sanguine mollibus
 Aptari citharae modis

Nec saevos Lapithas et nimium mero 5
 Hylaeum domitosque Herculea manu
 Telluris iuvenes, unde periculum
 Fulgens contremuit domus

Saturni veteris: tuque pedestribus
 Dices historiis proelia Caesaris, 10
 Maecenas, melius ductaque per vias
 Regum colla minacium.

Me dulces dominae Musa Licymniae
 Cantus, me voluit dicere lucidum
 Fulgentes oculos et bene mutuis 15
 Fidum pectus amoribus;

Quam nec ferre pedem dedecuit choris
 Nec certare ioco nec dare bracchia
 Ludentem nitidis virginibus sacro
 Dianae celebris die. 20

Num tu quae tenuit dives Achaemenes
 Aut pinguis Phrygiae Mygdonias opes
 Permutare velis crine Licymniae
 Plenas aut Arabum domos,

Cum flagrantia detorquet ad oscula
 Cervicem aut facili saevitia negat
 Quae poscente magis gaudeat eripi,
 Interdum rapere occupat? 25

13

Ille et nefasto te posuit die,
 Quicumque primum et sacrilega manu
 Produxit, arbos, in nepotum
 Perniciem opprobriumque pagi;

Illum et parentis crediderim sui
 Fregisse cervicem et penetralia
 Sparsisse nocturno cruore
 Hospitis; ille venena Colcha 5

Et quidquid usquam concipitur nefas
 Tractavit, agro qui statuit meo 10
 Te, triste lignum, te, caducum
 In domini caput inmerentis.

Quid quisque vitet, nunquam homini satis
 Cautum est in horas: navita Bosporum
 Poenus perhorrescit neque ultra 15
 Caeca timet aliunde fata,

Miles sagittas et celerem fugam
 Parthi, catenas Parthus et Italum
 Robur; sed improvisa leti
 Vis rapuit rapietque gentes. 20

Quam paene furvae regna Proserpinae
 Et iudicantem vidimus Aeacum
 Sedesque discretas piorum et
 Aeoliis fidibus querentem

Sappho puellis de popularibus 25
 Et te sonantem plenius aureo,
 Alcaee, plectro dura navis,
 Dura fugae mala, dura belli.

Utrumque sacro digna silentio
 Mirantur umbrae dicere; sed magis 30
 Pugnas et exactos tyrannos
 Densum umeris bibit aure vulgus.

Quid mirum, ubi illis carminibus stupens
 Demittit atras belua centiceps
 Aures et intorti capillis 35
 Eumenidum recreantur angues?

Quin et Prometheus et Pelopis parens
 Dulci laborem decipitur sono
 Nec curat Orion leones
 Aut timidos agitare lyncas. 40

14

Eheu fugaces, Postume, Postume,
 Labuntur anni nec pietas moram
 Rugis et instanti senectae
 Afferet indomitaeque morti,

Non, si trecenis quotquot eunt dies, 5
 Amice, places illacrimabilem
 Plutona tauris, qui ter amplum
 Geryonen Tityonque tristi

Conpescit unda, scilicet omnibus
 Quicunque terrae munere vescimur 10
 Enaviganda, sive reges
 Sive inopes erimus coloni.

Frustra cruento Marte carebimus
 Fractisque rauci fluctibus Hadriae,
 Frustra per autumnos nocentem 15
 Corporibus metuemus Austrum:

Visendus ater flumine languido
 Cocytos errans et Danaï genus
 Infame damnatusque longi
 Sisyphus Aeolides laboris; 20

Linquenda tellus et domus et placens
 Uxor neque harum quas colis arborum
 Te praeter invisas cupressos
 Ulla brevem dominum sequetur.

Absumet heres Caecuba dignior 25
 Servata centum clavibus et mero
 Tinguet pavimentum superbo,
 Pontificum potiore cenis.

15

Iam pauca aratro iugera regiae
 Moles relinquent, undique latius
 Extenta visentur Lucrino
 Stagna lacu platanusque caelebs

Evincet ulmos; tum violaria et 5
 Myrtus et omnis copia narium
 Spargent olivetis odorem
 Fertilibus domino priori,

Tum spissa ramis laurea fervidos
 Excludet ictus. Non ita Romuli 10
 Praescriptum et intonsi Catonis
 Auspiciis veterumque norma.

Privatus illis census erat brevis,
 Commune magnum: nulla decempedis
 Metata privatis opacam 15
 Porticus excipiebat arcton

Nec fortuitum spernere caespitem
 Leges sinebant, oppida publico
 Sumptu iubentes et deorum
 Templa novo decorare saxo. 20

16

Otium divos rogat in patenti
 Prensus Aegaeo, simul atra nubes
 Condidit lunam neque certa fulgent
 Sidera nautis;

Otium bello furiosa Thrace, 5
 Otium Medi pharetra decori,
 Grophe, non gemmis neque purpura ve-
 nale nec auro.

Non enim gazae neque consularis
 Summovet lictor miseros tumultus 10
 Mentis et curas laqueata circum
 Tecta volantes:

Vivitur parvo bene cui paternum
 Splendet in mensa tenui salinum
 Nec leves somnos timor aut cupido 15
 Sordidus aufert.

Quid brevi fortes iaculamur aevo
 Multa? quid terras alio calentes
 Sole mutamus? patriae quis exsul
 Se quoque fugit?

20

Scandit aeratas vitiosa navis
 Cura nec turmas equitum relinquit
 Ocior cervis et agente nimbos
 Ocior Euro.

Laetus in praesens animus quod ultra est 25
 Oderit curare et amara lento
 Temperet risu: nihil est ab omni
 Parte beatum:

Abstulit clarum cita mors Achillem,
 Longa Tithonum minuit senectus 30
 Et mihi forsán tibi quod negarit
 Porriget hora.

Te greges centum Siculaeque circum
 Mugiant vaccae, tibi tollit hinnitum
 Apta quadrigis equa, te bis Afro 35
 Murice tinctae

Vestiunt lanae; mihi parva rura et
 Spiritum Graiae tenuem Camenae
 Parca non mendax dedit et malignum
 Spernere vulgus. 40

17

Cur me querelis exanimas tuis?
 Nec dis amicum est nec mihi te prius
 Obire, Maecenas, mearum
 Grande decus columenque rerum.

A, te meae si partem animae rapit 5
 Maturior vis, quid moror altera,
 Nec carus aequae nec superstes
 Integer? Ille dies utramque

Ducet ruinam. Non ego perfidum 10
 Dixi sacramentum: ibimus, ibimus,
 Utcumque praecedes, supremum
 Carpere iter comites parati.

Me nec Chimaerae spiritus igneae
 Nec si resurgat centimanus Gyas
 Divellet unquam: sic potenti 15
 Iustitiae placitumque Parcis.

Seu Libra seu me Scorprios adspicit
 Formidolosus, pars violentior
 Natalis horae seu tyrannus
 Hesperiae Capricornus undae, 20

Utrumque nostrum incredibili modo
 Consentit astrum: te Iovis impio
 Tutela Saturno refulgens
 Eripuit volucrisque Fati

Tardavit alas, cum populus frequens 25
 Laetum theatri ter crepuit sonum;
 Me truncus inlapsus cerebro,
 Sustulerat, nisi Faunus ictum

Dextra levasset, Mercurialium
 Custos virorum. Reddere victimas 30
 Aedemque votivam memento:
 Nos humilem feriemus agnam.

Non ebur neque aureum
 Mea renidet in domo lacunar,
 Non trabes Hymettiae
 Premunt columnas ultima recisas

Africa neque Attali 5
 Ignotus heres regiam occupavi
 Nec Laconicas mihi
 Trahunt honestae purpuras clientae.

At fides et ingeni 10
 Benigna vena est pauperemque dives
 Me petit: nihil supra
 Deos laccio nec potentem amicum

Largiora flagito,
 Satis beatus unicus Sabinis.
 Truditur dies die 15
 Novaeque pergunt interire lunae:

Tu secanda marmora
 Locas sub ipsum funus et sepulcri
 Inmemor struis domos
 Marisque Baiis obstrepentis urges 20

submovere litora,
 Parum locuples continente ripa.
 Quid quod usque proximos
 Revellis agri terminos et ultra

Limites clientium 25
 Salis avarus? Pellitur paternos
 In sinu ferens deos
 Et uxor et vir sordidosque natos.

Nulla certior tamen
 Rapacis Orci fine destinata 30
 Aula divitem manet
 Erum. Quid ultra tendis? Aequa tellus

Pauperi recluditur
 Regumque pueris, nec satelles Orci
 Callidum Promethea 35
 Revexit auro captus; hic si perbum

Tantalum atque Tantali
 Genus coercet, hic levare functum
 Pauperem laboribus
 Vocatus atque non vocatus audit. 40

19

Bacchum in remotis carmina rupibus
 Vidi docentem, credite posteri,
 Nymphasque discentis et aures
 Capripedum Satyrorum acutas.

Euhoe, recenti mens trepidat metu, 5
 Plenoque Bacchi pectore turbidum
 Laetatur. Euhoe, parce Liber,
 Parce gravi metuende thyrsos.

Fas pervicaces est mihi Thyiadas
 Vinique fontem lactis et uberes 10
 Cantare rivos atque truncis
 Lapsa cavis iterare mella;

Fas et beatæ coniugis additum
 Stellis honorem tectaque Penthei
 Disiecta non leni ruina 15
 Thracis et exitium Lycurgi.

Tu flectis amnes, tu mare barbarum,
 Tu separatis uvidus in iugis
 Nodo coerces viperino
 Bistonidum sine fraude crines. 20

Tu, cum parentis regna per arduum
 Cohors gigantum scanderet impia,
 Rhoetum retorsisti leonis
 Unguibus horribilique mala;

Quamquam choreis aptior et iocis 25
 Ludoque dictus non sat idoneus
 Pugnae ferebaris, sed idem
 Pacis eras mediusque belli.

Te vidit insons Cerberus aureo
 Cornu decorum leniter atterens 30
 Caudam et recedentis trilingui
 Ore pedes tetigitque crura.

20

Non usitata nec tenui ferar
 Penna biformis per liquidum aethera
 Vates neque in terris morabor
 Longius invidiaque maior

Urbis relinquam. Non ego, pauperum 5
 Sanguis parentum, non ego, quem vocas,
 Dilecte Maecenas, obibo
 Nec Stygia cohibebor unda.

Iam iam residunt cruribus asperae
 Pelles et album mutor in alitem 10
 Superne nascunturque leves
 Per digitos umerosque plumae;

Iam Daedaleo notior Icaro
Visam gementis litora Bospori
Syrtisque Gaetulas canorus 15
Ales Hyperboreosque campos.

Me Colchus et qui dissimulat metum
Marsae cohortis Dacus et ultimi
Noscent Gelori, me peritus
Discet Hiber Rhodanique potor. 20

Absint inani funere neniae
Luctusque turpes et querimoniae;
Compesce clamorem ac sepulcri
Mitte supervacuos honores.

I

Odi profanum volgus et arceo.
 Favete linguis: carmina non prius
 Audita Musarum sacerdos
 Virginibus puerisque canto.

Regum timendorum in proprios greges, 5
 Reges in ipsos imperium est Iovis,
 Clari Giganteo triumpho,
 Cuncta supercilio moventis.

Est ut viro vir latius ordinet
 Arbusta sulcis, hic generosior 10
 Descendat in campum petitor,
 Moribus hic meliorque fama

Contendat, illi turba clientium
 Sit maior: aequa lege Necessitas
 Sortitur insignes et imos; 15
 Omne capax movet urna nomen.

Destructus ensis cui super inopia
 Cervice pendet, non Sicalae dapes
 Dulcem elaborabunt saporem,
 Non avium citharaeque cantus 20

Somnum reducent: somnus agrestium
 Lenis virorum non humilis domos
 Fastidit umbrosamque ripam,
 Non Zephyris agitata Tempe.

Desiderantem quod satis est neque 25
 Tumultuosum sollicitat mare
 Nec saevus Arcturi cadentis
 Impetus aut orientis Haedi,

Non verberatae grandine vineae
 Fundusque mendax, arbore nunc aquas 30
 Culpante, nunc torrentia agros
 Sidera, nunc hiemes iniquas.

Contracta pisces aequora sentiunt
 Iactis in altum molibus: huc frequens
 Caementa demittit redemptor 35
 Cum famulis dominusque terrae

Fastidiosus. Sed timor et minae
 Scandunt eodem, quo dominus, neque
 decedit aerata triremi et
 Post equitem sedet atra Cura. 40

Quodsi dolentem nec Phrygius lapis
 Nec purpurarum sidere clarior
 Delenit usus nec Falerna
 Vitis Achaemeniumque costum:

Cur invidendis postibus et novo 45
 Sublime ritu moliar atrium?
 Cur valle permutem Sabina
 Divitias operosiores?

2

Angustam amice pauperiem pati
 Robustus acri militia puer
 Condiscat et Parthos feroces
 Vexet eques metuendus hasta

Vitamque sub divo et trepidis agat 5
 In rebus; illum ex moenibus hosticis
 Matrona bellantis tyranni
 Prospiciens et adulta virgo

Suspiret: 'eheu, ne rudis agminum
 Sponsus lacesat regius asperum 10
 Tactu leonem, quem cruenta
 Per medias rapit ira caedes.'

Dulce et decorum est pro patria mori:
 Mors et fugacem persequitur virum,
 Nec parcit inbellis iuventae 15
 Poplitibus timidove tergo.

Virtus, repulsae nescia sordidae,
 Intaminatis fulget honoribus
 Nec sumit aut ponit secures
 Arbitrio popularis aurae. 20

Virtus, recludens inmeritis mori
 Caelum, negata tentat iter via
 Coetusque vulgares et udam
 Spernit humum fugiente penna.

Est et fideli tuta silentio 25
 Merces: vetabo, qui Cereris sacrum
 Volgarit arcanae, sub isdem
 Sit trabibus fragilemque mecum

Solvat phaselon; saepe Diespiter
 Neglectus incesto addidit integrum, 30
 Raro antecedentem scelestum
 Deseruit pede Poena claudo.

3

Iustum et tenacem propositi virum
 Non civium ardor prava iubentium,
 Non vultus instantis tyranni
 Mente quatit solida neque Auster,

Dux inquieti turbidus Hadriae, 5
 Nec fulminantis magna manus Iovis:
 Si fractus inlabatur orbis,
 Impavidum ferient ruinae.

Hac arte Pollux et vagus Hercules 10
 Enisus arces attigit igneas,
 Quos inter Augustus recumbens
 Purpureo bibet ore nectar;

Hac te merentem, Bacche pater, tuae
 Vexere tigres indocili iugum
 Collo trahentes, hac Quirinus 15
 Martis equis Acheronta fugit,

Gratum elocuta consiliantibus
 Iunone divis: 'Ilion, Ilion
 Fatalis incestusque iudex
 Et mulier peregrina vertit 20

In pulverem, ex quo destituit deos
 Mercede pacta Laomedon, mihi
 Castaeque damnatum Minervae
 Cum populo et duce fraudulento.

Iam nec Lacaenae splendet adulterae 25
 Famosus hospes nec Priami domus
 Periura pugnacis Achivos
 Hectoreis opibus refringit

Nostrisque ductum seditionibus
 Bellum resedit: protinus et gravis 30
 Iras et invisum nepotem,
 Troica quem peperit sacerdos,

Marti redonabo; illum ego lucidas
 Ire sedes, ducere nectaris
 Sucos et adscribi quietis 35
 Ordinibus patiar deorum.

Dum longus inter saeviat Ilion
 Romamque pontus, qualibet exsules
 In parte regnanto beati;
 Dum Priami Paridisque busto 40

Insultet armentum et catulos ferae
 Celent inultae, stet Capitolium
 Fulgens triumphatisque possit
 Roma ferox dare iura Medis.

Horrenda late nomen in ultimas 45
 Extendat oras, qua medius liquor
 Secernit Europen ab Afro,
 Qua tumidus rigat arva Nilus,

Aurum irrepertum et sic melius situm,
 Cum terra celat, spernere fortior 50
 Quam cogere humanos in usus
 Omne sacrum rapiente dextra.

Quicumque mundo terminus obstitit,
 Hunc tangat armis, visere gestiens,
 Qua parte debacchentur ignes, 55
 Qua nebulae pluviique rores.

Sed bellicosus fata Quiritibus
 Hac lege dico, ne nimium pii
 Rebusque fidentes avitae
 Tecta velint reparare Troiae. 60

Troiae renascens alite lugubri
 Fortuna tristi clade iterabitur
 Ducente victrices catervas
 Coniuge me Iovis et sorore.

Ter si resurgat murus aeneus 65
 Auctore Phoebo, ter pereat meis
 Excisus Argivis, ter uxor
 Capta virum puerosque ploret.

Non hoc iocosae conveniet lyrae:
 Quo, Musa, tendis? desine pervicax 70
 Referre sermones deorum et
 Magna modis tenuare parvis.

4

Descende caelo et dic age tibia
 Regina longum Calliope melos,
 Seu voce nunc mavis acuta
 Seu fidibus citharave Phoebi.

Auditis! an me ludit amabilis 5
 Insania? audire et videor pios
 Errare per lucos, amoenae
 Quos et aquae subeunt et aerae.

Me fabulosae Vulture in Apulo
 Nutricis extra limen Apuliae 10
 Ludo fatigatumque somno
 Fronde nova puerum palumbes

Texere, mirum quod foret omnibus
 Quicumque celsae nidum Acherontiae
 Saltusque Bantinos et arvum 15
 Pingue tenent humilis Forenti,

Ut tuto ab atris corpore viperis
 Dormirem et ursis, ut premerer sacra
 Lauroque conlataque myrto
 Non sine dis animosus infans. 20

Vester, Camenae, vester in arduos
 Tollor Sabinos, seu mihi frigidum
 Praeneste seu Tibur supinum
 Seu liquidae placuere Baiae.

Vestris amicum fontibus et choris 25
 Non me Philippis versa acies retro,
 Devota non extinxit arbor
 Nec Sicula Palinurus unda.

Utcumque mecum vos eritis, libens
 Insanientem navita Bosporum 30
 Tentabo et urentes harenas
 Litoris Assyrii viator,

Visam Britannos hospitibus feros
 Et laetum equino sanguine Concanum,
 Visam pharetratos Gelonos 35
 Et Scythicum inviolatus amnem.

Vos Caesarem altum, militia simul
 Fessas cohortes abdidit oppidis,
 Finire quaerentem labores
 Pierio recreatis antro. 40

Vos lene consilium et datis et dato
 Gaudetis, almae: scimus, ut inpios
 Titanas immanemque turmam
 Fulmine sustulerit caduco

Qui terram inertem, qui mare temperat 45
 Ventosum et urbis regnaque tristia
 Divosque mortalisque turbas
 Imperio regit unus aequo.

Magnum illa terrorem intulerat Iovi
 Fidens iuventus horrida brachiis 50
 Fratresque tendentes opaco
 Pelion imposuisse Olympo:

Sed quid Typhoeus et validus Mimas
 Aut quid minaci Porphyryon statu,
 Quid Rhoetus evolsisque truncis 55
 Enceladus iaculator audax

Contra sonantem Palladis aegida
 Possent ruentes? Hinc avidus stetit
 Volcanus, hinc matrona Iuno et
 Numquam umeris positurus arcum 60

Qui rore puro Castaliae lavit
 Crinis solutos, qui Lyciae tenet
 Dumeta natalemque silvam
 Delius et Patareus Apollo.

Vis consili expers mole ruit sua, 65
 Vim temperatam di quoque provehunt
 In maius; idem odere viris
 Omne nefas animo moventes.

Testis mearum centimanus Gyas
 Sententiarum; notus et integrae 70
 Tentator Orion Dianae
 Virginea domitus sagitta;

Iniecta monstris Terra dolet suis
 Maeretque partus fulmine luridum
 Missos ad Orcum: nec peredit 75
 Impositam celer ignis Aetnam;

Incontinentis nec Tityi iecur
 Reliquit ales, nequitiae additus
 Custos; amatorem trecentae
 Pirithoum cohibent catenae. 80

5

Caelo tonantem credidimus Iovem
 Regnare: praesens divus habebitur
 Augustus adiectis Britannis
 Imperio gravibusque Persis.

Milesne Crassi coniuge barbara 5
 Turpis maritus vixit et hostium —
 Pro curia inversique mores! —
 Consenuit socerorum in armis

Sub rege Medo Marsus et Apulus, 10
 Anciliorum et nominis et togae
 Oblitus aeternaeque Vestae,
 Incolumi Iove et urbe Roma?

Hoc caverat mens provida Reguli
 Dissidentis condicionibus
 Foedis et exemplo trahenti 15
 Perniciem veniens in aevum,

Si non periret immiserabilis
 Captiva pubes. 'Signa ego Punicis
 Adfixa delubris et arma
 Militibus sine caede' dixit 20

'Derepta vidi; vidi ego civium
 Retorta tergo bracchia libero
 Portasque non clausas et arva
 Marte coli populata nostro.

Auro repensus scilicet acrior 25
 Miles redibit. Flagitio additis,
 Damnum: neque amissos colores
 Lana refert medicata fuco

Nec vera virtus, cum semel excidit,
 Curat reponi deterioribus. 30
 Si pugnat extricata densis
 Cervae plagis, erit ille fortis

Qui perfidis se credidit hostibus
 Et Marte Poenos proteret altero,
 Qui lora restrictis lacertis 35
 Sensit iners timuitque mortem.

Hic, unde vitam sumeret inscius,
 Pacem duello miscuit. O pudor!
 O magna Carthago, probrosis
 Altior Italiae ruinis.'

40

Fertur pudicae coniugis osculum
 Parvosque natos ut capitis minor
 Ab se removisse et virilem
 Torvus humi posuisse vultum,

Donec labantes consilio patres
 Firmaret auctor numquam alias dato
 Interque maerentis amicos
 Egregius properaret exsul.

45

Atqui sciebat, quae sibi barbarus
 Tortor pararet: non aliter tamen
 Dimovit obstantes propinquos
 Et populum reditus morantem

50

Quam sie clientum longa negotia
 Diiudicata lite relinqueret
 Tendens Venafranos in agros
 Aut Lacedaemonium Tarentum.

55

6

Delicta maiorum inmeritus lues,
 Romane, donec templa refeceris
 Aedesque labentes deorum et
 Foeda nigro simulacra fumo.

Dis te minorem quod geris, imperas:
 Hinc omne principium huc refer exitum!
 Di multa neglecti dederunt
 Hesperiae mala luctuosae.

5

Iam bis Monaeses et Pacori manus
 Inauspicatos contudit impetus
 Nostros et adiecisse praedam
 Torquibus exiguis renidet;

Paene occupatam seditionibus
 Delevit Urbem Dacus et Aethiops,
 Hic classe formidatus, ille
 Missilibus melior sagittis.

Fecunda culpa saecula nuptias
 Primum inquinavere et genus et domos:
 Hoc fonte derivata clades
 In patriam populumque fluxit.

Motus doceri gaudet Ionicos
 Matura virgo et fingitur artibus
 Iam nunc et incestos amores
 De tenero meditatur ungui.

Mox iuniores quaerit adulteros 25
 Inter mariti vina neque eligit
 Cui donet inpermissa raptim
 Gaudia luminibus remotis,

Sed iussa coram non sine conscio
 Surgit marito, seu vocat institor 30
 Seu navis Hispanae magister,
 Dedecorum pretiosus emptor.

Non his iuventus orta parentibus
 Infecit aequor sanguine Punico
 Pyrrhumque et ingentem cecidit 35
 Antiochum Hannibalemque dirum.

Sed rusticorum mascula militum
 Proles, Sabellis docta ligonibus
 Versare glaebas et severae
 Matris ad arbitrium recisos 40

Portare fustes, sol ubi montium
 Mutaret umbras et iuga demeret
 Bobus fatigatis amicum
 Tempus agens abeunte curru.

Damnosa quid non inminuit dies?
 Aetas parentum, peior avis, tulit
 Nos nequiores, mox daturos
 Progeniem vitiosiore.

45

7

Quid fles, Asterie, quem tibi, candidi
 Primo restituent vere Favonii
 Thyna merce beatum,
 Constantis iuvenem fidei

Gygen? Ille Notis actus ad Oricum
 Post insana Caprae sidera frigidas
 Noctes non sine multis
 Insomnis lacrimis agit.

5

Atqui sollicitae nuntius hospitae,
 Suspirare Chloen et miseram tuis
 Dicens ignibus uri,
 Tentat mille vafer modis;

10

Ut Proetum mulier perfida credulum
 Falsis impulerit criminibus nimis
 Casto Bellerophonti
 Maturare necem refert;

15

Narrat paene datum Pelea Tartaro,
 Magnessam Hippolyten dum fugit abstinens,
 Et peccare docentes
 Fallax historias monet.

20

Frustra: nam scopulis surdior Icari
 Voces audit adhuc integer. At tibi
 Ne vicinus Enipeus
 Plus iusto placeat cave,

Quamvis non alius flectere equum sciens 25
 Aequae conspicitur gramine Martio,
 Nec quisquam citus aequae
 Tusco denatat alveo.

Prima nocte domum claude neque in vias
 Sub cantu querulae despice tibiae 30
 Et te saepe vocanti
 Duram difficilis mane.

8

Martiis caelebs quid agam kalendis,
 Quid velint flores et acerra turis
 Plena miraris positusque carbo in
 Caespite vivo,

Docte sermones utriusque linguae? 5
 Voveram dulces epulas et album
 Libero caprum prope funeratus
 Arboris ictu.

Hic dies anno redeunte festus
 Corticem adstrictum pice dimovebit 10
 Amphorae fumum bibere institutae
 Consule Tullo.

Sume, Maecenas, cyathos amici
 Sospitis centum et vigiles lucernas
 Perfer in lucem: procul omnis esto 15
 Clamor et ira.

Mitte civilis super Vrbe curas:
 Occidit Daci Cotisonis agmen,
 Medus infestus sibi luctuosis
 Dissidet armis,

20

Servit Hispanae vetus hostis orae
 Cantaber, sera domitus catena,
 Iam Scythae laxo meditantur arcu
 Cedere campis.

Neglegens, ne qua populus laboret,
 Parce privatus nimium cavere;
 Dona praesentis cape laetus horae,
 Linque severa.

25

9

'Donec gratus eram tibi
 Nec quisquam potior bracchia candidae
 Cervici iuvenis dabat,
 Persarum vigui rege beatior.'

'Donec non alia magis
 Arsisti neque erat Lydia post Chloen,
 Multi Lydia nominis,
 Romana vigui clarior Ilia.'

5

'Me nunc Thraessa Chloe regit,
 Dulces docta modos et citharae sciens,
 Pro qua non metuam mori,
 Si parcent animae fata superstiti.'

10

'Me torret face mutua
 Thurini Calais filius Ornyti,
 Pro quo bis patiar mori,
 Si parcent puero fata superstiti.'

15

‘Quid si prisca redit Venus
 Diductosque iugo cogit aeneo?
 Si flava excutitur Chloe
 Reiectaeque patet ianua Lydiae?’ 20

Quamquam sidere pulchrior
 Ille est, tu levior cortice et improbo
 Iracundior Hadria:
 Tecum vivere amem, tecum obeam lubens.’

10

Extremum Tanain si biberes, Lyce,
 Saevo nupta viro, me tamen asperas
 Porrectum ante fores obicere incolis
 Plorares Aquilonibus.

Audis, quo strepitu ianua, quo nemus 5
 Inter pulchra satum tecta remugiat
 Ventis et positas ut glaciet nives
 Puro numine Iuppiter?

Ingratam Veneri pone superbiam,
 Ne currente retro funis eat rota: 10
 Non te Penelopen difficilem procis
 Tyrrhenus genuit parens.

O quamvis neque te munera nec preces
 Nec tinctus viola pallor amantium
 Nec vir Pieria paelice saucius 15
 Curvat, supplicibus tuis

Parcas, nec rigida mollior aesculo
 Nec Mauris animum mitior anguibus:
 Non hoc semper erit liminis aut aquae
 Caelestis patiens latus. 20

11

Mercuri, nam te docilis magistro
 Movit Amphion lapides canendo,
 Tuque testudo resonare septem
 Callida nervis,

Nec loquax olim neque grata, nunc et 5
 Divitum mensis et amica templis,
 Dic modos, Lyde quibus obstinatas
 Adplicet aures,

Quae velut latis equa trima campis
 Ludit exsultim metuitque tangi, 10
 Nuptiarum expers et adhuc protervo
 Cruda marito.

Tu potes tigres comitesque silvas
 Ducere et rivos celeres morari;
 Cessit immanis tibi blandienti 15
 Ianitor aulae,

Cerberus, quamvis furiale centum
 Muniant angues caput eius atque
 Spiritus taeter saniesque manet
 Ore trilingui. 20

Quin et Ixion Tityosque vultu
 Risit invito, stetit urna paulum
 Sicca, dum grato Danai puellas
 Carmine mulces.

Audiat Lyde scelus atque notas 25
 Virginum poenas et inane lymphae
 Dolium fundo pereuntis imo
 Seraque fata,

Quae manent culpas etiam sub Orco.
 Impiae nam — quid potuere maius? — 30
 Impiae sponso potuere duro
 Perdere ferro.

Una de multis face nuptiali
 Digna periurum fuit in parentem
 Splendide mendax et in omne virgo 35
 Nobilis aevum,

'Surge' quae dixit iuveni marito,
 'Surge, ne longus tibi somnus unde
 Non times detur; socerum et scelestas
 Falle sorores, 40

Quae velut nactae vitulos leaenae
 Singulos eheu lacerant: ego illis
 Mollior nec te feriam neque intra
 Claustra tenebo.

Me pater saevis oneret catenis, 45
 Quod viro clemens misero peperci,
 Me vel extremos Numidarum in agros
 Classe releget:

I pedes quo te rapiunt et aurae,
 Dum favet nox et Venus, i secundo 50
 Omine et nostri memorem sepulcro
 Scalpe querelam.'

12

Miserarum est neque amanti
 Dare ludum neque dulci
 Mala vino lavere aut exanimari
 Metuentes patruae verbera linguae.

Tibi qualum Cythereae 5
 Puer ales, tibi telas
 Operosaeque Minervae studium aufert,
 Neobule, Liparacis nitor Hebri,

Simul unctos Tiberinis
 Umeros lavit in undis, 10
 Eques ipso melior Bellerophonte,
 Neque pugno neque segni pede victus;

Catus idem per apertum
 Fugientes agitato
 Grege cervos iaculari et celer arto 15
 Latitantem fruticeto excipere aprum.

13

O fons Bandusiae splendidior vitro,
 Dulci digne mero non sine floribus,
 Cras donaberis haedo,
 Cui frons turgida cornibus

Primis et venerem et proelia destinat. 5

Frustra, nam gelidos inficiet tibi
 Rubro sanguine rivos
 Lascivi suboles gregis.

Te flagrantis atrox hora Caniculae
 Nescit tangere, tu frigus amabile 10
 Fessis vomere tauris
 Praebes et pecori vago.

Fies nobilium tu quoque fontium
 Me dicente cavis impositam ilicem
 Saxis, unde loquaces 15
 Lymphae desiliunt tuae.

14

Herculis ritu modo dictus, o plebs,
 Morte venalem petiisse laurum
 Caesar Hispana repetit penates
 Victor ab ora.

Unico gaudens mulier marito 5
 Prodeat iustis operata sacris
 Et soror clari ducis et decorae
 supplice vitta

Virginum matres iuvenumque nuper 10
 sospitum: vos, o pueri et puellae
 Haud virum expertae, male ominatis
 Parcite verbis.

Hic dies vere mihi festus atras
 Eximet curas: ego nec tumultum
 Nec mori per vim metuam tenente 15
 Caesare terras.

I pete unguentum, puer, et coronas
 Et cadum Marsi memorem duelli,
 Spartacum siqua potuit vagantem
 Fallere testa. 20

Dic et argutae properet Neerae
 Murreum nodo cohibere crinem;
 Si per invisum mora ianitorem
 Fiet, abito.

Lenit albescens animos capillus 25
 Litium et rixae cupidos protervae;
 Non ego hoc ferrem calidus iuventa
 Consule Planco.

15

Vxor pauperis Ibyci,
 Tandem nequitiae fige modum tuae
 Famosisque laboribus;
 Maturo propior desine funeri

Inter ludere virgines 5
 Et stellis nebulam spargere candidis.
 Non, si quid Pholoen satis
 Et te, Chlorig, decet: filia rectius

Expugnat iuvenum domos,
 Pulso Thyias uti concita tympano. 10
 Illam cogit amor Nothi
 Lascivae similem ludere capreae:

Te lanae prope nobilem
 Tonsae Luceriam, non citharae decent
 Nec flos purpureus rosae 15
 Nec poti, vetulam, faece tenus cadi.

16

Inclusam Danaen turris aenea
 Robustaeque fores et vigilum canum
 Tristes excubiae munierant satis
 Nocturnis ab adulteris,

Si non Acrisium virginis abditae 5
 Custodem pavidum Iuppiter et Venus
 Risissent: fore enim tutum iter et patens
 Converso in pretium deo.

Aurum per medios ire satellites
 Et perrumpere amat saxa potentius 10
 Ictu fulmineo: concidit auguris
 Argivi domus ob lucrum

Demersa exitio; diffidit urbium
 Portas vir Macedo et subruit aemulos
 Reges muneribus; munera navium 15
 Saevos inlaqueant duces.

Crescentem sequitur cura pecuniam
 Maiorumque fames: iure perhorru
 Late conspicuum tollere verticem,
 Maecenas, equitum decus.

20

Quanto quisque sibi plura negaverit,
 Ab dis plura feret: nil cupientium
 Nudus castra peto et transfuga divitum
 Partis linquere gestio,

Contemptae dominus splendidior rei,
 quam si quidquid arat impiger Apulus
 Occultare meis dicerer horreis,
 Magnas inter opes inops.

25

Purae rivus aquae silvaque iugerum
 Paucorum et segetis certa fides meae
 Fulgentem imperio fertilis Africae
 Fallit sorte beatior.

30

Quamquam nec Calabriae mella ferunt apes
 Nec Laestrygonia Bacchus in amphora
 Languescit mihi nec pingua Gallicis
 Crescunt vellera pascuis:

35

Importuna tamen pauperies abest
 Nec, si plura velim, tu dare deneges.
 Contracto melius parva cupidine
 Vectigalia porrigam

40

Quam si Mygdoniis regnum Alyattei
 Campis continuem: multa petentibus
 Desunt multa; bene est cui deus obtulit
 Parca quod satis est manu.

17

Aeli vetusto nobilis ab Lamo —
 Quando et priores hinc Lamias ferunt
 Denominatos et nepotum
 Per memores genus omne fastos,

Auctore ab illo ducis originem, 5
 Qui Forminarum moenia dicitur
 Princeps et innantem Maricae
 Litoribus tenuisse Lirim,

Late tyrannus — cras foliis nemus
 Multis et alga litus inutili 10
 Demissa tempestas ab Euro
 Sternet, aquae nisi fallit augur

Annosa cornix: dum potes, aridum
 Compone lignum; cras genium mero
 Curabis et porco bimestri 15
 Cum famulis operum solutis.

18

Faune, Nympharum fugientum amator,
 Per meos finis et aprica rura
 Lenis incedas abeasque parvis
 Aequus alumnis,

Si tener pleno cadit haedus anno, 5
 Larga nec desunt Veneris sodali
 Vina craterae, vetus ara multo
 Fumat odore.

Ludit herboso pecus omne campo,
 Cum tibi nonae redeunt Decembres, 10
 Festus in pratis vacat otioso
 Cum bove pagus,

Inter audaces lupus errat agnos,
 Spargit agrestes tibi silva frondes,
 Gaudet invisam pepulisse fossor
 Ter pede terram. 15

19

Quantum distet ab Inacho
 Codrus pro patria non timidus mori
 Narras et genus Aeaci
 Et pugnata sacro bella sub Ilio:

Quo Chium pretio cadum 5
 Mercemur, quis aquam temperet ignibus,
 Quo praebente domum et quota
 Paelignis caream frigoribus, taces.

Da lunae propere novae,
 Da noctis mediae, da, puer, auguris 10
 Murenae: tribus aut novem
 Miscentur cyathis pocula commodis.

Qui Musas amat impares,
 Ternos ter cyathos attonitus petet
 Vates; tres prohibet supra 15
 Rixarum metuens tangere Gratia

Nudis iuncta sororibus.
 Insanire iuvat: cur Berecyntiae
 Cessant flamina tibiae?
 Cur pendet tacita fistula cum lyra? 20

Parcentes ego dexteras
 Odi: sparge rosas, audiat invidus
 Dementem strepitum Lycus
 Et vicina seni non habilis Lyco.

Spissa te nitidum coma,
 Puro te similem, Telephe, Vespero 25
 Tempestiva petit Rhode;
 Me lentus Glyceræ torret amor meae.

20

Non vides, quanto moveas periclo,
 Pyrrhe, Gaetulae catulos leaenae?
 Dura post paulo fugies inaudax
 Proelia raptor.

Cum per obstantes iuvenum catervas 5
 Ibit insignem repetens Nearchum:
 Grande certamen, tibi praeda cedat,
 Maior an illa.

Interim, dum tu celeres sagittas
 Promis, haec dentes acuit timendos, 10
 Arbiter pugnae posuisse nudo
 Sub pede palmam

Fertur et leni recreare vento
 Sparsum odoratis umerum capillis,
 Qualis aut Nireus fuit aut aquosa 15
 Raptus ab Ida.

21

O nata mecum consule Manlio,
 Seu tu querelas sive geris iocos
 Seu rixam et insanos amores
 Seu facilem, pia testa, somnum,

Quocumque lectum nomine Massicum 5
 Servas, moveri digna bono die,
 Descende Corvino iubente
 Promere languidiora vina.

Non ille, quamquam Socraticis madet
 Sermonibus, te neglegit horridus: 10
 Narratur et prisci Catonis
 Saepe mero caluisse virtus.

Tu lene tormentum ingenio admoves
 Plerumque duro; tu sapientium
 Curas et arcanum iocoso 15
 Consilium retegis Lyaeo;

Tu spem reducis mentibus anxiis
 Virisque et addis cornua pauperi
 Post te neque iratos trementi
 Regum apices neque militum arma. 20

Te Liber et si laeta aderit Venus
 Segnesque nodum solvere Gratiae
 Vivaeque producent lucernae,
 Dum rediens fugat astra Phoebus.

22

Montium custos nemorumque, virgo,
 quae laborantes utero puellas
 Ter vocata audis adimisque leto,
 Diva triformis,

Imminens villae tua pinus esto, 5
 Quam per exactos ego laetus annos
 Verris obliquum meditantis ictum
 Sanguine donem.

23

Caelo supinas si tuleris manus
 Nascente luna, rustica Phidyle,
 Si ture placaris et horna
 Fruge Laris avidaque porca:

Nec pestilentem sentiet Africum 5
 Fecunda vitis nec sterilem seges
 Robiginem aut dulces alumni
 Pomifero grave tempus anno.

Nam quae nivali pascitur Algido
 Devota quercus inter et ilices 10
 Aut crescit Albanis in herbis
 Victima, pontificum secures

Cervice tinguet: te nihil attinet
 Tentare multa caede bidentium
 Parvos coronantem marino 15
 Rore deos fragilique myrto.

Inmunis aram si tetigit manus,
 Non sumptuosa blandior hostia,
 Mollivit aversos Penatis
 Farre pio et saliente mica. 20

24

Intactis opulentior
 Thesauris Arabum et divitis Indiae
 Caementis licet occupes
 Tyrrhenum omne tuis et mare Apulicum:

Si figit adamantinos 5
 Summis verticibus dira Necessitas
 Clavos, non animum metu,
 Non mortis laqueis expedies caput.

Campestres melius Seythae,
 Quorum plaustra vagas rite trahunt domos, 10
 Vivunt et rigidi Getae,
 Immetata quibus iugera liberas

- Fruges et Cererem ferunt
 Nec cultura placet longior annua
 Defunctumque laboribus 15
 Aequali recreat sorte vicarius.
- Illic matre carentibus
 Privignis mulier temperat innocens
 Nec dotata regit virum
 Coniunx nec nitido fudit adultero. 20
- Dos est magna parentium
 Virtus et metuens alterius viri
 Certo foedere castitas,
 Et peccare nefas aut pretium est mori.
- O quisquis volet impias 25
 Caedes et rabiem tollere civicam,
 Si quaeret PATER urbium
 Subscribi statuis, indomitam audeat
- Refrenare licentiam,
 Clarus postgenitis: quatenus, heu nefas, 30
 Virtutem incolumem odimus,
 Sublatam ex oculis quaerimus invidi.
- Quid tristes querimoniae,
 Si non supplicio culpa reciditur,
 Quid leges sine moribus 35
 Vanae proficiunt, si neque fervidis
- Pars inclusa caloribus
 Mundi nec Boreae finitimum latus
 Durataeque solo nives
 Mercatorem abigunt, horrida callidi 40
- Vincunt aequora navitae,
 Magnum pauperies opprobrium iubet
 Quidvis et facere et pati
 Virtutisque viam deserit arduae?

Vel nos in Capitolium, 45
 Quo clamor vocat et turba faventium,
 Vel nos in mare proximum
 Gemmas et lapides aurum et inutile,

Summi materiem mali,
 Mittamus, scelerum si bene paenitet. 50
 Eradenda cupidinis
 Pravi sunt elementa et tenerae nimis

Mentes asperioribus
 Formandae studiis. Nescit equo rudis
 Haerere ingenuus puer 55
 Venarique timet, ludere doctior,

Seu Graeco iubeas trocho
 Seu malis vetita legibus alea,
 Cum periura patris fides
 Consortem socium fallat et hospitem 60

Indignoque pecuniam
 Heredi properet. Scilicet improbae
 Crescunt divitiae, tamen
 Curtae nescio quid semper abest rei.

25

Quo me, Bacche, rapis tui
 Plenum? Quae nemora aut quos agor in specus,
 Velox mente nova? Quibus
 Antris egregii Caesaris audiar

Aeternum meditans decus 5
 Stellis inserere et consilio Iovis?
 Dicam insigne, recens, adhuc
 Indictum ore alio. Non secus in iugis

Exsomnia stupet Euhias
 Hebrum prospiciens et nive candidam 10
 Thracen ac pede barbaro
 Lustratam Rhodopen, ut mihi devio

Ripas et vacuum nemus
 Mirari libet. O Naiadum potens
 Baccharumque valentium 15
 Proceras manibus vertere fraxinos,

Nil parvum aut humili modo,
 Nil mortale loquar. Dulce periculum est,
 O Lenaeae, sequi deum
 Cingentem viridi tempora pampino. 20

26

Vixi puellis nuper idoneus
 Et militavi non sine gloria;
 Nunc arma defunctumque bello
 Barbiton hic paries habebit,

Laevum marinae qui Veneris latus 5
 Custodit. Hic, hic ponite lucida
 Funalia et vectes et arcus
 Oppositis foribus minacis.

O quae beatam diva tenes Cyprum et
 Memphin carentem Sithonia nive, 10
 Regina, sublimi flagello
 Tange Chloen semel arrogantem.

27

Impios parrae recinentis omen
 Ducat et praegnans canis aut ab agro
 Rava decurrens lupa Lanuvino
 Fetaque vulpes;

Rumpat et serpens iter institutum, 5
 Si per obliquum similis sagittae
 Terruit mannos: ego cui timebo,
 Providus auspex,

Antequam stantes repetat paludes 10
 Imbrium divina avis imminetum,
 Oscinem corvum prece suscitabo
 Solis ab ortu.

Sis licet felix, ubicumque mavis, 15
 Et memor nostri, Galatea, vivas
 Teque nec laevos vetet ire picus
 Nec vaga cornix.

Sed vides, quanto trepidet tumultu
 Pronus Orion, ego quid sit ater
 Hadriae novi sinus et quid albus
 Peccet Iapyx. 20

Hostium uxores puerique caecos
 Sentiant motus orientis Austri et
 Aequoris nigri fremitum et trementes
 Verbere ripas.

Sic et Europe niveum doloso 25
 Credidit tauro latus et scatentem
 Beluis pontum mediasque fraudes
 Palluit audax.

Nuper in pratis studiosa florum et
 Debitae Nymphis opifex coronae 30
 Nocte sublustri nihil astra praeter
 Vidit et undas.

Quae simul centum tetigit potentem
 Oppidis Creten, 'pater, o relictum
 Filiae nomen pietasque' dixit 35
 'Victa furore.

Unde quo veni? levis una mors est
 Virginum culpa. Vigilansne ploro
 Turpe commissum an vitiis carentem
 Ludit imago

40

Vana, quae porta fugiens eburna
 Somnium ducit? meliusne fluctus
 Ire per longos fuit an recentes
 Carpere flores?

Siquis infamem mihi nunc iuvenum
 Dedat iratae, lacerare ferro et
 Frangere enitar modo multum amati
 Cornua monstri.

45

Impudens liqui patrios Penates,
 Impudens Orcum moror. O deorum
 Siquis haec audis, utinam inter errem
 Nuda leones.

50

Antequam turpis macies decentes
 Occupet malas teneraeque sucus
 Defluat praedae, speciosa quaero
 Pascere tigres.

55

Vilis Europe, pater urget absens:
 Quid mori cessas? potes hac ab orno
 Pendulum zona bene te secuta
 Laedere collum.

60

Sive te rupes et acuta leto
 Saxa delectant, age te procellae
 Crede veloci, nisi erile mavis
 Carpere pensum

Regius sanguis dominaeque tradi
 Barbarae paelex. Aderat querenti
 Perfidum ridens Venus et remisso
 Filius arcu.

65

Mox ubi lusit satis, 'abstineto'
 Dixit 'irarum calidaeque rixae, 70
 Cum tibi invisus laceranda reddet
 Cornua taurus.

Uxor invicti Iovis esse nescis.
 Mitte singultus, bene ferre magnam
 disce fortunam; tua sectus orbis 75
 Nomina ducet.'

28

Festo quid potius die
 Neptuni faciam? Prome reconditum,
 Lyde, strenua Caecubum
 Munitaeque adhibe vim sapientiae.

Inclinare meridiem 5
 Sentis ac, veluti stet volucris dies,
 Parcis deripere horreo
 Cessantem Bibuli consulis amphoram.

Nos cantabimus invicem
 Neptunum et virides Nereidum comas; 10
 Tu curva recines lyra
 Latonam et celeris spicula Cynthiae;

Summo carmine quae Cnidon
 Fulgentesque tenet Cycladas et Paphon
 Iunctis visit oloribus 15
 Dicetur, merita Nox quoque nenia.

29

Tyrrhena regum progenies, tibi
 Non ante verso lene merum cado
 Cum flore, Maecenas, rosarum et
 Pressa tuis balanus capillis

Iamdudum apud me est: eripe te morae 5
 Nec semper udum Tibur et Aefulae
 Declive contempleris arvum et
 Telegoni iuga parricidae.

Fastidiosam desere copiam et
 Molem propinquam nubibus arduis, 10
 Omitte mirari beatae
 Fumum et opes strepitumque Romae:

Plerumque gratae divitibus vices
 Mundaеque parvo sub lare pauperum
 Cenaе sine aulaeis et ostro 15
 Sollicitam explicuere frontem.

Iam clarus occultum Andromedae pater
 Ostendit ignem, iam Procyon furit
 Et stella vesani Leonis
 Sole dies referente siccos; 20

Iam pastor umbras cum grege languido
 Rivumque fessus quaerit et horridi
 Dumeta Silvani caretque
 Ripa vagis taciturna ventis.

Tu civitatem quis deceat status 25
 Curas et Vrbi sollicitus times,
 Quid Seres et regnata Cyro
 Bactra parent Tanaisque discors.

Prudens futuri temporis exitum
 Caliginosa nocte premit deus 30
 Ridetque, si mortalis ultra
 Fas trepidat. Quod adest memento

Componere aequus: cetera fluminis
 Ritu feruntur, nunc medio alveo
 Cum pace delabentis Etruscum 35
 In mare, nunc lapides adesos

Stirpesque raptas et pecus et domos
 Volventis una, non sine montium
 Clamore vicinaeque silvae,
 Cum fera diluvies quietos

40

Irritat amnes. Ille potens sui
 Laetusque deget cui licet in diem
 Dixisse: 'vixi; cras vel atra
 Nube polum Pater occupato

Vel sole puro, non tamen irritum
 Quodcumque retro est efficiet neque
 Diffinget infectumque reddet
 Quod fugiens semel hora vexit.

45

Fortuna saevo laeta negotio et
 Ludum insolentem ludere pertinax
 Transmutat incertos honores,
 Nunc mihi nunc alii benigna.

50

Laudo manentem: si celeres quatit
 Pennas, resigno quae dedit, et mea
 Virtute me involvo probamque
 Pauperiem sine dote quaero.

55

Non est meum, si mugiat Africis
 Malus procellis, ad miseras preces
 Decurrere et votis pascisci
 Ne Cypriae Tyriaeque merces

60

Addant avaro divitias mari:
 Tunc me biremis praesidio scaphae
 Tum per Aegaeos tumultus
 aura feret geminusque Pollux.

Exegi monumentum aere perennius
 Regalique situ pyramidum altius,
 Quod non imber edax, non aquilo impotens
 Possit diruere aut innumerabilis

Annorum series et fuga temporum. 5
 Non omnis moriar multaue pars mei
 Vitabit Libitinam: usque ego postera
 Crescam laude recens, dum Capitolium

Scandet cum tacita virgine pontifex. 10
 Dicar, qua violens obstrepit Aufidus
 Et qua pauper aquae Daunus agrestium
 Regnavit populorum, ex humili potens,

Princeps Aeolium carmen ad Italos 15
 Deduxisse modos. Sume superbiam
 Quaesitam meritis et mihi Delphica
 Lauro cinge volens, Melpomene, comam.

1

Intermissa, Venus, diu
 Rursus bella moves? Parce, precor, precor.
 Non sum qualis eram bonae
 Sub regno Cinarae: desine, dulcium

Mater saeva Cupidinum, 5
 Circa lustra decem flectere mollibus
 Iam durum imperiis; abi,
 Quo blandae iuvenum te revocant preces.

Tempestivius in domum 10
 Paulli purpureis ales oloribus
 Comissabere Maximi,
 Si torrere iecur quaeris idoneum;

Namque et nobilis et decens 15
 Et pro sollicitis non tacitus reis
 Et centum puer artium
 Late signa feret militiae tuae

Et quandoque potentior 20
 Largi muneribus riserit aemuli,
 Albanos prope te lacus
 Ponet marmoream sub trabe citrea.

Illic plurima naribus
 Duces tura lyraeque et Berecyntiae
 Delectabere tibiae
 Mixtis carminibus non sine fistula;

Illic bis pueri die 25
 Numen cum teneris virginibus tuum
 Laudantes pede candido
 In morem Salium ter quatient humum:

Me nec femina nec puer
 Iam nec spes animi credula mutui 30
 Nec certare iuvat mero
 Nec vincere novis tempora floribus.

Sed cur heu, Ligurine, cur
 Manat rara meas lacrima per genas?
 Cur facunda parum decoro 35
 Inter verba cadit lingua silentio?

Nocturnis ego somniis
 Iam captum teneo, iam volucrem sequor
 Te per gramina Martii
 Campi, te per aquas, dure, volubiles. 40

2

Pindarum quisquis studet aemulari,
 Iulle, ceratis ope Daedalea
 Nititur pennis vitreo daturus
 Nomina ponto.

Monte decurrens velut amnis, imbres 5
 Quem super notas aluere ripas,
 Fervet immensusque ruit profundo
 Pindarus ore,

Laurea donandus Apollinari,
 Seu per audaces nova dithyrambos 10
 Verba devolvit numerisque fertur
 Lege solutis;

Seu deos regesque canit, deorum
 Sanguinem, per quos cecidere iusta
 Morte Centauri, cecidit tremendae 15
 Flamma Chimaerae;

Sive quos Elea domum reducit
 Palma caelestes pugilemve equumve
 Dicit et centum potiore signis
 Munere donat; 20

Flebili sponsae iuvenemve raptum
 Plorat et vires animumque moresque
 Aureos educit in astra nigroque
 Invidet Orco.

Multa Dircaeum levat aura cycnum, 25
 Tendit, Antoni, quotiens in altos
 Nubium tractus: ego apis Matinae
 More modoque

Grata carpentis thyma per laborem 30
 Plurimum circa nemus uvidique
 Tiburis ripas operosa parvus
 Carmina fingo.

Concines maiore poeta plectro
 Caesarem, quandoque trahet feroces
 Per sacrum clivum merita decorus 35
 Fronde Sygambros:

Quo nihil maius meliusve terris
 Fata donavere bonique divi
 Nec dabunt, quamvis redeant in aurum
 Tempora priscum. 40

Concines laetosque dies et urbis
 Publicum ludum super impetrato
 Fortis Augusti reditu forumque
 Litibus orbum.

Tum meae, siquid loquar audiendum, 45
 Vocis accedet bona pars et 'o sol
 Pulcher, o laudande!' canam recepto
 Caesare felix.

Tuque, dum procedis, 'io triumphe'
 Non semel dicemus, 'io triumphe' 50
 Civitas omnis dabimusque divis
 Tura benignis.

Te decem tauri totidemque vaccae,
 Me tener solvet vitulus, relictæ
 Matre qui largis iuvenescit herbis 55
 In mea vota,

Fronte curvatos imitatus ignes
 Tertium lunæ referentis ortum,
 Qua notam duxit, niveus videri,
 Cetera fulvus. 60

3

Quem tu, Melpomene, semel
 Nascentem placido lumine videris,
 Illum non labor Isthmius
 Clarabit pugilem, non equus impiger

Curru ducet Achaico 5
 Victorem neque res bellica Deliis
 Ornatum foliis ducem,
 Quod regum tumidas contuderit minas,

Ostendet Capitolio;
 Sed quæ Tibur aquæ fertile præfluunt 10
 Et spissæ nemorum comæ
 Fingent Aeolio carmine nobilem.

Romæ principis urbium
 Dignatur suboles inter amabiles
 Vatum ponere me choros 15
 Et iam dente minus mordeor invido.

O testudinis aureae
 Dulcem quae strepitum, Pieri, temperas,
 O mutis quoque piscibus
 Donatura cycni, si libeat, sonum: 20

Totum muneris hoc tui est,
 Quod monstror digito praetereuntium;
 Romanae fidicen lyrae
 Quod spiro et placeo, si placeo, tuum est.

4

Qualem ministrum fulminis alitem,
 Cui rex deorum regnum in aves vagas
 Permisit expertus fidelem
 Iuppiter in Ganymede flavo,

Olim iuventas et patrius vigor 5
 Nido laborum propulit inscium
 Vernique iam nimbis remotis
 Insolitos docuere nisus

Venti paventem, mox in ovilia
 Demisit hostem vividus impetus, 10
 Nunc in reluctantes dracones
 Egit amor dapis atque pugnae;

Qualemve laetis caprea pascuis
 Intenta fulvae matris ab ubere
 Iam lacte depulsum leonem 15
 Dente novo peritura vidit:

Videre Raetis bella sub Alpibus
 Drusum gerentem Vindelici, quibus
 Mos unde deductus per omne
 Tempus Amazonia securi 20

Dextras obarmet, quaerere distuli
 Nec scire fas est omnia; sed diu
 Lateque victrices catervae
 Consiliis iuvenis revictae

Sensere, quid mens, rite quid indoles 25
 Nutrita faustis sub penetralibus
 Posset, quid Augusti paternus
 In pueros animus Nerones.

Fortes creantur fortibus et bonis:
 Est in iuvenicis, est in equis patrum 30
 Virtus neque imbellem feroces
 Progenerant aquilae columbam.

Doctrina sed vim promovet insitam
 Rectique cultus pectora roborant;
 Utcumque defecere mores, 35
 Indecorant bene nata culpae.

Quid debeas, o Roma, Neronibus,
 Testis Metaurum flumen et Hasdrubal
 Devictus et pulcher fugatis
 Ille dies Latio tenebris, 40

Qui primus alma risit adorea,
 Dirus per urbis Afer ut Italas
 Ceu flamma per taedas vel Eurus
 Per Siculas equitavit undas.

Post hoc secundis usque laboribus 45
 Romana pubes crevit et impio
 Vastata Poenorum tumultu
 Fana deos habuere rectos

Dixitque tandem perfidus Hannibal:
 'Cervi, luporum praeda rapacium, 50
 Sectamur ultro, quos opimus
 Fallere et effugere est triumphus.

Gens, quae cremato fortis ab Ilio
 Iactata Tuscis aequoribus sacra
 Natosque maturosque patres 55
 Pertulit Ausonias ad urbes,

Duris ut ilex tonsa bipennibus
 Nigrae feraci frondis in Algido,
 Per damna, per caedes, ab ipso
 Ducit opes animumque ferro. 60

Non hydra secto corpore firmior
 Vinci dolentem crevit in Herculem
 Monstrumve submittere Colchi
 Maius Echioniaeve Thebae.

Merses profundo, pulchrior evenit;
 Luctere, multa proruit integrum 65
 Cum laude victorem geritque
 Proelia coniugibus loquenda.

Karthagini iam non ego nuntios
 Mittam superbos: occidit, occidit 70
 Spes omnis et fortuna nostri
 Nominis Hasdrubale interempto.

Nil Claudiae non perficient manus,
 Quas et benigno numine Iuppiter
 Defendit et curae sagaces 75
 Expediunt per acuta belli'.

5

Divis orte bonis, optime Romulae
 Custos gentis, abes iam nimium diu;
 Maturum reditum pollicitus patrum
 Sancto concilio, redi.

Lucem redde tuae, dux bone, patriae: 5
 Instar veris enim vultus ubi tuus
 Affulsit populo, gratior it dies
 Et soles melius nitent.

Ut mater iuvenem, quem Notus in vido
 Flatu Carpathii trans maris aequora 10
 Cunctantem spatio longius annuo
 Dulci distinet a domo,

Votis ominibusque et precibus vocat
 Curvo nec faciem litore dimovet:
 Sic desideriiis icta fidelibus 15
 Quaerit patria Caesarem.

Tutus bos etenim rura perambulat,
 Nutrit rura Ceres almaque Faustitas,
 Pacatum volitant per mare navitae;
 Culpari metuit fides. 20

Nullis polluitur casta domus stupris,
 Mos et lex maculosum edomuit nefas,
 Laudantur simili prole puerperae,
 Culpam poena premit comes.

Quis Parthum paveat, quis gelidum Scythen, 25
 Quis Germania quos horrida parturit
 Fetus incolumi Caesare? quis ferae
 Bellum curet Hiberiae?

Condit quisque diem collibus in suis
 Et vitem viduas ducit ad arbores; 30
 Hinc ad vina redit laetus et alteris
 Te mensis adhibet deum;

Te multa prece, te prosequitur mero
 Defuso pateris et Laribus tuum
 Miscet numen, uti Graecia Castoris 35
 Et magni memor Herculis.

'Longas o utinam, dux bone, ferias
Praestes Hesperiae!' dicimus integro
Sicci mane die, dicimus uvidi,
Cum sol Oceano subest.

20

6

Dive, quem proles Niobea magnae
Vindicem linguae Tityosque raptor
Sensit et Troiae prope victor altae
Phthius Achilles,

Ceteris maior, tibi miles impar,
Filius quamvis Thetidis marinae
Dardanas turris quateret tremenda
Cuspide pugnax: —

5

Ille, mordaci velut icta ferro
Pinus aut impulsa cupressus Euro,
Procidit late posuitque collum in
Pulvere Teucro:

10

Ille non inclusus equo Minervae
Sacra mentito male feriatos
Troas et laetam Priami choreis
Falleret aulam;

15

Sed palam captis gravis, heu nefas, heu,
Nescios fari pueros Achivis
Ureret flammis, etiam latentem
Matris in alvo,

20

Ni tuis victus Venerisque gratae
Vocibus divum pater adnuisset
Rebus Aeneae potiore ductos
Alite muros: —

Doctor argutae fidicen Thaliae, 25
 Phoebe, qui Xantho lavis amne crines,
 Daunia defende decus Camenae,
 Levis Agyieū.

Spiritum Phoebus, mihi Phoebus artem 30
 Carminis nomenque dedit poetae:
 Virginum primae puerique claris
 Patribus orti,

Deliae tutela deae, fugaces
 Lynceas et cervos cohibentis arcu,
 Lesbium servate pedem meique 35
 Pollicis ictum,

Rite Latonae puerum canentes,
 Rite crescentem face Noctilucam,
 Prosperam frugum celeremque pronos
 Volvere menses. 40

Nupta iam dices 'ego dis amicū
 saeculo festas referente luces
 Reddidi carmen docilis modorum
 Vatis Horati.'

7

Diffugere nives, redeunt iam gramina campis
 Arboribusque comae,
 Mutat terra vices et decrescentia ripas
 Flumina praetereunt,

Gratia cum Nymphis geminisque sororibus audet. 5
 Ducere nuda choros.
 Immortalia ne speres, monet annus et alium
 Quae rapit hora diem.

Frigora mitescunt Zephyris, ver proterit aestas
 Interitura, simul 10
 Pomifer autumnus fruges effuderit, et mox
 Bruma recurrit iners.

Damna tamen celeres reparant caelestia lunae:
 Nos ubi decidimus,
 Quo pius Aeneas, quo Tullus dives et Ancus, 15
 Pulvis et umbra sumus.

Quis scit an adiciant hodiernae crastina summae
 Tempora di superi?
 Cuncta manus avidas fugient heredis amico
 Quae dederis animo. 20

Cum semel occideris et de te splendida Minos
 Fecerit arbitria,
 Non, Torquate, genus, non te facundia, non te
 Restituet pietas:

Infernis neque enim tenebris Diana pudicum 25
 Liberat Hippolytum
 Nec Lethaea valet Theseus abrumpere caro
 Vincula Perithoo.

8

Donarem pateras grataque commodus,
 Censorine, meis aera sodalibus,
 Donarem tripodas, praemia fortium
 Graiorum, neque tu pessima munerum 5

Ferres, divite me scilicet artium,
 Quas aut Parrhasius protulit aut Scopas,
 Hic saxo, liquidis ille coloribus
 Sollers nunc hominem ponere, nunc deum.

Sed non haec mihi vis, non tibi talium
Res est aut animus deliciarum egens. 10

Gaudes carminibus; carmina possumus
Donare et pretium dicere muneri.

Non incisa notis marmora publicis,
Per quae spiritus et vita redit bonis
Post mortem ducibus, non celeres fugae 15
Reiectaeque retrorsum Hannibalis minae,

[Non incendia Karthaginis impiae]
Eius, qui domita nomen ab Africa
Lucratus rediit, clarius indicant
Laudes quam Calabriae Pierides neque 20

Si chartae sileant quod bene feceris,

Mercedem tuleris. Quid foret Iliae
Mavortisque puer, si taciturnitas
Obstaret meritis invida Romuli?

Ereptum Stygiis fluctibus Aeacum 25
Virtus et favor et lingua potentium
Vatum divitibus consecrat insulis.
Dignum laude virum Musa vetat mori,

Caelo Musa beat. Sic Iovis interest
Optatis epulis impiger Hercules, 30
Clarum Tyndaridae sidus ab infimis
Quassas eripiunt aequoribus rates,

[Ornatus viridi tempora pampino]
Liber vota bonos ducit ad exitus.

Ne forte credas interitura quae
 Longe sonantem natus ad Aufidum
 Non ante vulgatas per artes
 Verba loquor socianda chordis.

Non, si priores Maeonius tenet 5
 Sedes Homerus, Pindaricae latent
 Caeaeque et Alcaei minaces
 Stesichorique graves Camenae

Nec siquid olim lusit Anacreon
 Delevit aetas; spirat adhuc amor 10
 Vivuntque commissi calores
 Aeoliae fidibus puellae.

Non sola comptos arsit adulteri
 Crines et aurum vestibus illitum
 Mirata regalesque cultus 15
 Et comites Helene Lacaena

Primusve Teucer tela Cydonio
 Derexit arcu, non semel Ilios
 Vexata, non pugnavit ingens
 Idomeneus Sthenelusve solus 20

Dicenda Musis proelia; non ferox
 Hector vel acer Deiphobus graves
 Excepit ictus pro pudicis
 Coniugibus puerisque primus.

Vixere fortes ante Agamemnona 25
 Multi; sed omnes illacrimabiles
 Urgentur ignotique longa
 Nocte, carent quia vate sacro.

Paulum sepultae distat inertiae
 Celata virtus: non ego te meis
 Chartis inornatum silebo
 Totve tuos patiar labores

30

Impune, Lolli, carpere lividas
 Obliviones. Est animus tibi
 Rerumque prudens et secundis
 Temporibus dubiisque rectus,

35

Vindex avarae fraudis et abstinens
 Ducentis ad se cuncta pecuniae,
 Consulque non unius anni,
 Sed quotiens bonus atque fidus

40

Iudex honestum praetulit utili,
 Reiecit alto dona nocentium
 Vultu, per obstantes catervas
 Explicuit sua victor arma.

Non possidentem multa vocaveris
 Recte beatum, rectius occupat
 Nomen beati, qui deorum
 Muneribus sapienter uti

45

Duramque callet pauperiem pati
 Peiusque leto flagitium timet,
 Non ille pro caris amicis
 Aut patria timidus perire.

50

O crudelis adhuc et Veneris muneribus potens,
 Insperata tuae cum veniet pluma superbiae

Et, quae nunc umeris involitant, deciderint comae,
 Nunc et qui color est puniceae flore prior rosae
 Mutatus Ligurinum in faciem verterit hispidam, 5
 Dices 'heu', quotiens te in speculo videris alterum:
 'Quae mens est hodie, cur eadem non puero fuit?
 Vel cur his animis incolumes non redeunt genae?'

11

Est mihi nonum superantis annum
 Plenus Albani cadus, est in horto,
 Phylli, nectendis apium coronis,
 Est hederæ vis

Multa, qua crines religata fulges. 5
 Ridet argento domus, ara castis
 Vincita verbenis avet immolato
 Spargier agno;

Cuncta festinat manus, huc et illuc
 Cursitant mixtae pueris puellae, 10
 Sordidum flammae trepidant rotantes
 Vertice fumum.

Ut tamen noris, quibus advoceris
 Gaudiis: Idus tibi sunt agendae,
 Qui dies mensem Veneris marinae 15
 Findit Aprilem.

Iure sollemnis mihi sanctiorque
 Paene natali proprio, quod ex hac
 Luce Maecenas meus affluentes
 Ordinatur annos.

20

Telephum, quem tu petis, occupavit
 Non tuae sortis iuvenem puella
 Dives et lasciva tenetque grata
 Compede vinctum.

Terret ambustus Phaethon avaras
 Spes et exemplum grave praebet ales
 Pegasus terrenum equitem gravatus
 Bellerophontem,

25

Semper ut te digna sequare et ultra
 Quam licet sperare nefas putando
 Disparem vites. Age iam, meorum
 Finis amorum,

30

Non enim posthac alia calebo
 Femina. Condisce modos, amanda
 Voce quos reddas: minuentur atrae
 Carmine curae.

35

12

Iam veris comites, quae mare temperant,
 Impellunt animae lintea Thraciae,
 Iam nec prata rigent nec fluvii strepunt
 Hiberna nive turgidi.

Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens,
 Infelix avis et Cecropiae domus
 Aeternum opprobrium, quod male barbaras
 Regum est ultra libidines.

5

Dicunt in tenero gramine pinguium
 Custodes ovium carmina fistula 10
 Delectantque deum, cui pecus et nigri
 Colles Arcadiae placent.

Adduxere sitim tempora, Vergili;
 Sed pressum Calibus ducere Liberum
 Si gestis, iuvenum nobilium cliens, 15
 Nardo vina mereberis.

Nardi parvus onyx eliciet cadum,
 Qui nunc Sulpiciis accubat horreis,
 Spes donare novas largus amaraque
 Curarum eluere efficax. 20

Ad quae si properas gaudia, cum tua
 Velox merce veni: non ego te meis
 Immunem meditor tinguere poculis,
 Plena dives ut in domo.

Verum pone moras et studium lucri 25
 Nigrorumque memor, dum licet, ignium
 Misce stultitiam consiliis brevem:
 Dulce est desipere in loco.

13

Audivere, Lyce, di mea vota, di
 Audivere, Lyce: fis anus et tamen
 Vis formosa videri
 Ludisque et bibis impudens

Et cantu tremulo pota Cupidinem 5
 Lentum sollicitas; ille virentis et
 Doctae psallere Chiae
 Pulchris excubat in genis.

Importunus enim transvolat aridas
 Quercus et refugit te quia luridi 10
 Dentes te, quia rugae
 Turpant et capitis nives.

Nec Coae referunt iam tibi purpurae
 Nec cari lapides tempora, quae semel
 Notis condita fastis 15
 Inclusit volucris dies.

Quo fugit venus, heu, quove color, decens
 Quo motus? quid habes illius, illius,
 Quae spirabat amores,
 Quae me surpuerat mihi, 20

Felix post Cinarum notaque et artium
 Gratarum facies? Sed Cinarum breves
 Annos fata dederunt,
 Servatura diu parem

Cornicis vetulae temporibus Lycen, 25
 Possent ut iuvenes visere fervidi
 Multo non sine risu
 Dilapsam in cineres facem.

14

Quae cura patrum quaeve Quiritium
 Plenis honorum muneribus tuas,
 Auguste, virtutes in aevum
 Per titulos memoresque fastos

Aeternet, o, qua sol habitabiles 5
 Illustrat oras, maxime principum!
 Quem legis expertes Latinae
 Vindelici didicere nuper

- Quid Marte posses. Milite nam tuo
 Drusus Genaunos, implacidum genus, 10
 Breunosque veloces et arces
 Alpibus impositas tremendis
- Deiecit acer plus vice simplici;
 Maior Neronum mox grave proelium
 Commisit immanesque Raetos 15
 Auspiciis pepulit secundis,
- Spectandus in certamine Martio
 Devota morti pectora liberae
 Quantis fatigaret ruinis,
 Indomitas prope qualis undas 20
- Exercet Auster Pleiadum choro
 Scindente nubes, impiger hostium
 Vexare turmas et frementem
 Mittere equum medios per ignes.
- Sic tauriformis volvitur Aufidus, 25
 Qui regna Dauni praefluit Apuli,
 Cum saevit horrendamque cultis
 Diluvium meditatur agris,
- Ut barbarorum Claudius agmina
 Ferrata vasto diruit impetu 30
 Primosque et extremos metendo
 Stravit humum sine clade victor,
- Te copias, te consilium et tuos
 Praebente divos. Nam tibi quo die
 Portus Alexandria supplex 35
 Et vacuum patefecit aulam,
- Fortuna lustris prospera tertio
 Belli secundos reddidit exitus
 Laudemque et optatum peractis
 Imperiis decus arrogavit. 40

Te Cantaber non ante domabilis
 Medusque et Indus, te profugus Scythes
 Miratur, o tutela praesens
 Italiae dominaeque Romae.

Te fontium qui celat origines 45
 Nilusque et Hister, te rapidus Tigris,
 Te beluosus qui remotis
 Obstrepit Oceanus Britannis,

Te non paventis funera Galliae 50
 Duraeque tellus audit Hiberiae,
 Te caede gaudentes Sygambri
 Compositis venerantur armis.

15

Phoebus volentem proelia me loqui
 Victas et urbes increpuit lyra,
 Ne parva Tyrrhenum per aequor
 Vela darem: tua, Caesar, aetas

Fruges et agris rettulit uberes 5
 Et signa nostro restituit Iovi
 Derepta Parthorum superbis
 Postibus et vacuum duellis

Ianum Quirini clausit et ordinem 10
 Rectum evaganti frena licentiae
 Iniecit emovitque culpas
 Et veteres revocavit artes,

Per quas Latinum nomen et Italiae
 Crevere vires famaue et imperi 15
 Porrecta maiestas ad ortus
 Solis ab Hesperio cubili.

Custode rerum Caesare non furor
Civilis aut vis exiget otium.

Non ira, quae procudit enses
Et miseras inimicat urbes.

20

Non qui profundum Danuvium bibunt
Edicta rumpent Iulia, non Getae,
Non Seres infidive Persae,
Non Tanain prope flumen orti.

Nosque et profestis lucibus et sacris
Inter iocosi munera Liberi
Cum prole matronisque nostris,
Rite deos prius adprecati,

25

Virtute functos more patrum duces
Lydis remixto carmine tibiis
Troiamque et Anchisen et almae
Progeniem Veneris canemus.

30

C A R M E N S A E C U L A R E

Phoebe silvarumque potens Diana,
Lucidum caeli decus, o colendi
Semper et culti, date quae precamur
Tempore sacro,

Quo Sibyllini monuere versus
Virgines lectas puerosque castos
Dis, quibus septem placuere colles,
Dicere carmen.

5

Alme Sol, curru nitido diem qui
Promis et celas aliusque et idem
Nasceris, possis nihil urbe Roma
Visere maius.

10

Rite maturos aperire partus
 Lenis, Ilithyia, tuere matres,
 Sive tu Lucina probas vocari 15
 Seu Genitalis.

Diva, producas subolem patrumque
 Prosperes decreta super iugandis
 Feminis prolisque novae feraci
 Lege marita, 20

Certus undenos deciens per annos
 Orbis ut cantus referatque ludos
 Ter die claro totiensque grata
 Nocte frequentis.

Vosque, veraces cecinisse Parcae, 25
 Quod semel dictum est stabilisque rerum
 Terminus servet, bona iam peractis
 Iungite fata:

Fertilis frugum pecorisque tellus
 Spicea donet Cererem corona; 30
 Nutriant fetus et aquae salubres
 Et Iovis aerae.

Condito mitis placidusque telo
 Supplices audi pueros, Apollo;
 Siderum regina bicornis, audi, 35
 Luna, puellas.

Roma si vestrum est opus Iliaeque
 Litus Etruscum tenuere turmae,
 Iussa pars mutare Lares et urbem
 Sospite cursu, 40

Cui per ardentem sine fraude Troiam
 Castus Aeneas patriae superstes
 Liberum munivit iter, daturus
 Plura relictis:

Di, probos mores docili iuventae, 45
 Di, senectuti placidae quietem,
 Romulae genti date remque prolemque
 Et decus omne.

Quaeque vos bobus veneratur albis
 Clarus Anchisae Venerisque sanguis 50
 Impetret, bellante prior, iacentem
 Lenis in hostem:

Iam mari terraque manus potentes
 Medus Albanasque timet secures,
 Iam Scythae responsa petunt, superbi 55
 Nuper, et Indi;

Iam Fides et Pax et Honor Pudorque
 priscus et neglecta redire Virtus
 Audet adparetque beata pleno
 Copia cornu. 60

Augur et fulgente decorus arcu
 Phoebus acceptusque novem Camenis,
 Qui salutari levat arte fessos
 Corporis artus,

Si Palatinas videt aequus arces 65
 Remque Romanam Latiumque felix
 Alterum in lustrum meliusque semper
 Prorogat aevum;

Quaeque Aventinum tenet Algidumque,
 Quindecim Diana preces virorum 70
 Curat et votis puerorum amicas
 Adplicat aures.

Haec Iovem sentire deosque cunctos
 Spem bonam certamque domum reporto
 Doctus et Phoebi chorus et Dianae 75
 Dicere laudes.

I

Ibis Liburnis inter alta navium,
 Amice, propugnaeula,
 Paratus omne Caesaris periculum
 Subire, Maecenas, tuo.
 Quid nos, quibus te vita si superstite 5
 Iucunda, si contra, gravis?
 Utrumne iussi persequemur otium
 Non dulce, ni tecum simul,
 An hunc laborem mente laturo, decet
 Qua ferre non molles viros? 10
 Feremus et te vel per Alpium iuga
 Inhospitalem et Caucasum
 Vel Occidentis usque ad ultimum sinum
 Forti sequemur pectore.
 Roges, tuum labore quid iuvenem meo, 15
 Inbellis ac firmus parum?
 Comes minore sum futurus in metu,
 Qui maior absentes habet:
 Ut adsidens implumibus pullis avis
 Serpentium allapsus timet 20
 Magis relictis, non, ut adsit auxili
 Latura plus praesentibus.
 Libenter hoc et omne militabitur
 Bellum in tuae spem gratiae,
 Non ut iuvenis illigata pluribus 25
 Arat: a nitantur mea
 Pecusve Calabris ante sidus fervidum
 Lucana mutet pascuis
 Neque ut superni villa candens Tusculi
 Circaea tangat moenia. 30
 Satis superque me benignitas tua
 Ditavit: Haud paravero
 Quod aut avarus ut Chremes terra premam,
 Discinctus aut perdam nepos.

2

'Beatus ille qui procul negotiis,
 Ut prisca gens mortalium,
 Paterna rura bubus exercet suis
 Solutus omni faenore
 Neque excitatur classico miles truci 5
 Neque horret iratum mare
 Forumque vitat et superba civium
 Potentiorum limina.
 Ergo aut adulta vitium propagine
 Altas maritat populos 10
 Aut in reducta valle mugientium
 Prospectat errantes greges,
 Inutilesque falce ramos amputans
 Feliciores inserit,
 Aut pressa puris mella condit amphoris 15
 Aut tondet infirmas oves;
 Vel cum decorum mitibus pomis caput
 Autumnus agris extulit,
 Ut gaudet insitiva decerpens pira
 Certantem et uvam purpurae, 20
 Qua muneretur te, Priape, et te, pater
 Silvane, tutor finium.
 Libet iacere modo sub antiqua ilice,
 Modo in tenaci gramine:
 Labuntur altis interim ripis aquae, 25
 Queruntur in silvis aves
 Fontesque lymphis obstrepunt manantibus,
 Somnos quod invitet leves.
 At cum tonantis annus hibernus Iovis
 Imbres nivesque comparat, 30
 Aut trudit acres hinc et hinc multa cane
 Apros in obstantes plagas
 Aut amite levi rara tendit retia,
 Turdis edacibus dolos,

- Pavidumque leporem et advenam laqueo gruem 35
 Lucunda captat praemia.
- Quis non malarum, quas amor curas habet,
 Haec inter obliviscitur?
- Quodsi pudica mulier in partem iuuet
 Domum atque dulces liberos, 40
 Sabina qualis aut perusta solibus
 Pernicis uxor Apuli,
 Sacrum vetustis exstruat lignis focum
 Lassi sub adventum viri,
 Claudensque textis cratibus laetum pecus 45
 Distenta siccet ubera
 Et horna dulci vina promens dolio
 Dapes inemptas apparet:
 Non me Lucrina iuverint conchylia
 Magisve rhombus aut scari, 50
 Si quos Eois intonata fluctibus
 Hiems ad hoc vertat mare,
 Non Afra avis descendat in ventrem meum,
 Non attagen Ionicus
 Iucundior quam lecta de pinguissimis 55
 Oliva ramis arborum
 Aut herba lapathi prata amantis et gravi
 Malvae salubres corpori
 Vel agna festis caesa Terminalibus
 Vel haedus ereptus lupo. 60
 Has inter epulas ut iuvat pastas oves
 Videre properantes domum,
 Videre fessos vomerem inversum boves
 Collo trahentis languido
 Positosque vernas, ditis examen domus, 65
 Circum renidentes Lares.
 Haec ubi locutus faenerator Alfius,
 Iam iam futurus rusticus,

Omnem redegit idibus pecuniam,
 Quaerit kalendis ponere. 70

3

Parentis olim siquis inopia manu
 Senile guttur fregerit,
 Edit cicutis allium nocentius:
 O dura messorum ilia!
 Quid hoc veneni saevit in praecordiis? 5
 Num viperinus his cruor
 Incoctus herbis me fefellit, an malas
 Canidia tractavit dapes?
 Ut Argonautas praeter omnes candidum
 Medea mirata est ducem, 10
 Ignota tauris illigaturum iuga
 Perunxit hoc Iasonem,
 Hoc delibutis ulta donis paelicem
 Serpente fugit alite;
 Nec tantus unquam siderum insedit vapor 15
 Siticulosae Apuliae
 Nec munus umeris efficacis Herculis
 Inarsit aestuosius.
 At siquid unquam tale concupiveris,
 Iocose Maecenas, precor, 20
 Manum puella savio opponat tuo,
 Extrema et in sponda cubet.

4

Lupis et agnis quanta sortito obtigit,
 Tecum mihi discordia est,
 Hibericis peruste funibus latus
 Et crura dura compede.
 Licet superbus ambules pecunia, 5
 Fortuna non mutat genus.

Videsne, sacram metiente te viam
 Cum bis trium ulnarum toga,
 Ut ora vertat huc et huc euntium
 Liberrima indignatio? 10
 Sectus flagellis hic triumviralibus
 Praeconis ad fastidium
 Arat Falerni mille fundi iugera
 Et Appiam mannis terit
 Sedilibusque magnus in primis eques 15
 Othone contempto sedet.
 Quid attinet tot ora navium gravi
 Rostrata duci pondere
 Contra latrones atque servilem manum
 Hoc hoc tribuno militum? 20

5

At o deorum quidquid in caelo regit
 Terras et humanum genus,
 Quid iste fert tumultus et quid omnium
 Voltus in unum me truces?
 Per liberos te, si vocata partibus 5
 Lucina veris adfuit,
 Per hoc inane purpurae decus precor,
 Per improbaturum haec Iovem,
 Quid ut noverca me intueris aut uti
 Petita ferro belua? 10
 Ut haec trementi questus ore constitit
 Insignibus raptis puer,
 Impube corpus, quale posset impia
 Mollire Thracum pectora,
 Canidia, brevibus implicata viperis 15
 Crines et incomptum caput,
 Iubet sepulcris caprificos erutas,
 Iubet cupressos funebres

Et uncta turpis ova ranae sanguine
 Plumamque nocturnae strigis 20
 Herbasque, quas Iolcos atque Hiberia
 Mittit venenorum ferax,
 Et ossa ab ore rapta ieiunae canis
 Flammis aduri Colchicis.
 At expedita Sagana, per totam domum 25
 Spargens Avernales aquas,
 Horret capillis ut marinus asperis
 Echinus aut currens aper.
 Abacta nulla Veia conscientia
 Ligonibus duris humum 30
 Exhaustabat ingemens laboribus,
 Quo posset infossus puer
 Longo die bis terque mutatae dapis
 Inemori spectaculo,
 Cum promineret ore, quantum exstant aqua 35
 Suspensa mento corpora:
 Exsucta uti medulla et aridum iecur
 Amoris esset poculum,
 Interminato cum semel fixae cibo
 Intabuissent pupulae. 40
 Non defuisse masculae libidinis
 Ariminensem Foliam
 Et otiosa credidit Neapolis
 Et omne vicinum oppidum,
 Quae sidera excantata voce Thessala 45
 Lunamque caelo deripit.
 Hic inresectum saeva dente livido
 Canidia rodens pollicem
 Quid dixit aut quid tacuit? 'O rebus meis
 Non infideles arbitrae, 50
 Nox et Diana, quae silentium regis,
 Arcana cum fiunt sacra,

Nunc, nunc adeste, nunc in hostiles domos
 Iram atque numen vertite!
 Formidulosis cum latent silvis ferae 55
 Dulci sopore languidae,
 Senem, quod omnes rideant, adulterum
 Latrent Suburanae canes
 Nardo perunctum, quale non perfectius
 Meae laborarunt manus. 60
 Quid accidit? Cur dira barbarae minus
 Venena Medae valent,
 Quibus superbam fugit ultra paelicem,
 Magni Creontis filiam,
 Cum palla, tabo munus imbutum, novam 65
 Incendio nuptam abstulit?
 Atqui nec herba nec latens in asperis
 Radix fefellit me locis.
 Indormit unctis omnium cubilibus
 Oblivione paelicum? 70
 A, a, solutus ambulat veneficae
 Scientioris carmine!
 Non usitatis, Vare, potionibus,
 O multa fleturum caput,
 Ad me recurre nec vocata mens tua 75
 Marsis redibit vocibus.
 Maius parabo, maius infundam tibi
 Fastidienti poculum
 Priusque caelum sidet inferius mari
 Tellure porrecta super, 80
 Quam non amore sic meo flagres uti
 Bitumen atris ignibus'.
 Sub haec puer iam non, ut ante, mollibus
 Lenire verbis inpias,
 Sed dubius unde rumperet silentium, 85
 Misit Thyesteas preces:

Venena magnum, fas nefasque, non valent
 Convertere humanam vicem.
 Diris agam vos; dira detestatio
 Nulla expiatur victima. 90
 Quin, ubi perire iussus exspiravero,
 Nocturnus occurram furor
 Petamque vultus umbra curvis unguibus,
 Quae vis deorum est Manium,
 Et inquietis adsidens praecordiis 95
 Pavore somnos auferam.
 Vos turba vicitim hinc et hinc saxis petens
 Contundet obscenas anus;
 Post insepulta membra different lupi
 Et Esquilinae alites 100
 Neque hoc parentes, heu mihi superstites,
 Effugerit spectaculum.'

6

Quid inmerentes hospites vexas canis
 Ignavus adversum lupos?
 Quin huc inanes, si potes, vertis minas
 Et me remorsurum petis?
 Nam qualis aut Molossus aut fulvus Laco, 5
 Amica vis pastoribus,
 Agam per altas aure sublata nives,
 Quaecumque praecedet fera.
 Tu, cum timenda voce complesti nemus,
 Proiectum odoraris cibum. 10
 Cave cave: namque in malos asperrimus
 Parata tollo cornua,
 Qualis Lycambae spretus infido gener
 Aut acer hostis Bupalos.
 An, si quis atro dente me petiverit, 15
 Inultus ut flebo puer?

7

Quo, quo scelesti ruitis aut cur dexteris
 Aptantur enses conditi?
 Parumne campis atque Neptuno super
 Fusum est Latini sanguinis?
 Non ut superbas invidiae Karthaginis 5
 Romanus arces ureret,
 Intactus aut Britannus ut descenderet
 Sacra catenatus via,
 Sed ut secundum vota Parthorum sua
 Vrbs haec periret dextera. 10
 Neque hic lupis mos nec fuit leonibus
 Umquam nisi in dispar feris:
 Furorne caecus an rapit vis acrior
 An culpa? responsum date!
 Tacent et albus ora pallor inficit 15
 Mentisque percussae stupent.
 Sic est: acerba fata Romanos agunt
 Scelusque fraternae necis,
 Ut immerentis fluxit in terram Remi
 Sacer nepotibus cruor. 20

8

Rogare longo putidam te saeculo,
 Vires quid enervet meas,
 Cum sit tibi dens ater et rugis vetus
 Frontem senectus exaret
 Hietque turpis inter aridas nates 5
 Podex velut crudae bovis.
 Sed incitat me pectus et mammae putres
 Equina quales ubera
 Venterque mollis et femur tumentibus
 Exile suris additum. 10
 Esto beata, funus atque imagines
 Ducant triumphales tuum,

Nec sit marita quae rotundioribus
 Onusta bacis ambulet,
 Quid? quod libelli Stoici inter Sericos 15
 Iacere pulvillos amant:
 Illitterati num minus nervi rigent
 Magisve languet fascinum?
 Quod ut superbo provoces ab inguine,
 Ore allaborandum est tibi. 20

9

Quando repostum Caecubum ad festas dapes,
 Victore laetus Caesare
 Tecum sub alta — sic lovi gratum — domo,
 Beate Maecenas, bibam
 Sonante mixtum tibiis carmen lyra, 5
 Hac Dorium, illis barbarum?
 Ut nuper, actus cum freto Neptunius
 Dux fugit ustis navibus,
 Minatus Vrbi vincla, quae detraxerat
 Servis amicus perfidis. 10
 Romanus eheu, posteri negabitis,
 Emancipatus feminae
 Fert vallum et arma miles et spadonibus
 Servire rugosis potest,
 Interque signa turpe militaria 15
 Sol adspicit conopium!
 Ad hoc frementes verterunt bis mille equos
 Galli canentes Caesarem,
 Hostiliumque navium portu latent
 Puppes sinistrorsum citae. 20
 Io Triumphae, tu moraris aureos
 Currus et intactas boves?
 Io Triumphae, nec Iugurthino parem
 Bello reportasti ducem,

Neque Africanum, cui super Karthaginem 25
 Virtus sepulcrum condidit!
 Terra marique victus hostis Punico
 Lugubre mutavit sagum:
 Aut ille centum nobilem Cretam urbibus
 Ventis iturus non suis 30
 Exercitatas aut petit Syrtes noto
 Aut fertur incerto mari.
 Capaciores adfer huc, puer, scyphos
 Et Chia vina aut Lesbia,
 Vel quod fluentem nauseam coerceat 35
 Metire nobis Caecubum:
 Curam metumque Caesaris rerum iuvat
 Dulci Lyaeo solve.

10

Mala soluta navis exit alite
 Ferens olentem Maevium.
 Ut horridis utrumque verberes latus,
 Auster, memento fluctibus;
 Niger rudentes Euris inverso mari 5
 Fractosque remos differat;
 Insurgat Aquilo, quantus altis montibus
 Frangit trementes ilices;
 Nec sidus atra nocte amicum appareat,
 Qua tristis Orion cadit; 10
 Quietiore nec feratur aequore
 Quam Graia victorum manus,
 Cum Pallas usto vertit iram ab Ilio
 In impiam Aiakis ratem!
 O quantus instat navitis sudor tuis 15
 Tibique pallor luteus
 Et illa non virilis heiulatio
 Preces et aversum ad Iovem,

Ionius udo cum remugiens sinus
 Noto carinam ruperit! 20
 Opima quodsi praeda curvo litore
 Porrecta mergos iuverit,
 Libidinosus immolabitur caper
 Et agna Tempestatibus.

11

Petti, nihil me sicut antea iuvat
 Scribere versiculos amore percussum gravi,
 Amore, qui me praeter omnis expetit
 Mollibus in pueris aut in puellis urere.
 Hic tertius December, ex quo destiti 5
 Inachia furere, silvis honorem decutit.

Heu me, per Urbem, nam pudet tanti mali,
 Fabula quanta fui! Conviviorum et paenitet,

In quis amantem languor et silentium

Arguit et latere petitus imo spiritus. 10

‘Contrane lucrum nil valere candidum
 Pauperis ingenium?’ querebar applorans tibi,

Simul calentis inverecundus deus
 Fervidiore mero arcana promorat loco.
 ‘Quodsi meis inaestuet praecordiis 15
 Libera bilis, ut haec ingrata ventis dividat

Fomenta vulnus nil malum levantia,
 Desinet imparibus certare summotus pudor.’

Ubi haec severus te palam laudaveram,

Iussus abire domum ferebar incerto pede 20
 Ad non amicos heu mihi postes et heu
 Limina dura, quibus lumbos et infregi latus.

Nunc gloriantis quamlibet mulierculam
 Vincere mollitie amor Lycisci me tenet;

Unde expedire non amicorum queant 25
 Libera consilia nec contumeliae graves,

Sed alius ardor aut puellae candidae
 Aut teretis pueri longam renodantis comam.

12

Quid tibi vis, mulier nigris dignissima barris?
 Munera quid mihi quidve tabellas
 Mittis nec firmo iuveni neque naris obesae?
 Namque sagacius unus odoror,
 Polypus an gravis hirsutis cubet hircus in alis, 5

Quam canis acer ubi lateat sus.
 Qui sudor vietis et quam malus undique membris
 Crescit odor, cum pene soluto
 Indomitam properat rabiem sedare, neque illi
 Iam manet umida creta colorque 10
 Stercore fucatus crocodili iamque subando

Tenta cubilia tectaque rumpit;
 Vel mea cum saevis agitat fastidia verbis:
 'Inachia langues minus ac me,
 Inachiam ter nocte potes, mihi semper ad unum 15
 Mollis opus: Pereat male quae te
 Lesbia quaerenti taurum monstravit inertem,
 Cum mihi Cous adesset Amyntas;

Cuius in indomito constantior inguine nervus
 Quam nova collibus arbor inhaeret. 20
 Muricibus Tyriis iteratae vellera lanae
 Cui properabantur? Tibi nempe,
 Ne foret aequalis inter conviva, magis quem
 Diligeret mulier sua quam te.
 O ego non felix, quam tu fugis, ut pavet acres 25

Agna lupos capraeque leones!

13

Horrida tempestas caelum contraxit et imbres
 Nivesque deducunt Iovem; nunc mare, nunc silvae
 Threicio Aquilone sonant: rapiamus, amici,
 Occasionem de die, dumque virent genua
 Et decet, obducta solvatur fronte senectus. 5
 Tu vina Torquato move consule pressa meo,
 Cetera mitte loqui: deus haec fortasse benigna
 Reducet in sedem vice. Nunc et Achaemenio
 Perfundi nardo iuvat et fide Cyllenea
 Levare diris pectora sollicitudinibus, 10
 Nobilis ut grandi cecinit Centaurus alumno:
 'Invicte, mortalis dea nate puer Thetide,

Te manet Assaraci tellus, quam frigida parvi

Findunt Scamandri flumina lubricus et Simois,
Unde tibi reditum certo subtemine Parcae 15

Rupere, nec mater domum caerulea te revehet.

Illic omne malum vino cantuque levato,
Deformis aegrimoniae dulcibus alloquiis.

14

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis
Oblivionem sensibus,
Pocula Lethaeos ut si ducentia somnos
Arente fauce traxerim,
Candide Maecenas, occidis saepe rogando: 5
Deus deus nam me vetat
Inceptos, olim promissum carmen, iambos
Ad umbilicum adducere.
Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo
Anacreonta Teium, 10
Qui persaepe cava testudine flevit amorem
Non elaboratum ad pedem.
Ureris ipse miser: quodsi non pulchrior ignis
Accendit obsessam Ilion,
Gaude sorte tua; me libertina neque uno 15
Contenta Phryne macerat.

15

Nox erat et caelo fulgebat Luna sereno
Inter minora sidera,
Cum tu magnorum numen laesura deorum
In verba iurabas mea,

Artius atque hedera procera adstringitur ilex 5
 Lentis adhaerens bracchiis,
 Dum pecori lupo et nautis infestus Orion
 Turbaret hibernum mare
 Intonsosque agitaret Apollinis aura capillos,
 Fore hunc amorem mutuum, 10
 O dolitura mea multum virtute Neaera!
 Nam siquid in Flacco viri est,
 Non feret assiduas potiori te dare noctes
 Et quaeret iratus parem:
 Nec semel offensi cedet constantia formae, 15
 Si certus intrarit dolor.
 Et tu, quicumque es felicior atque meo nunc
 Superbus incedis malo,
 Sis pecore et multa dives tellure licebit
 Tibique Pactolus fluat 20
 Nec te Pythagorae fallant arcana renati
 Forma que vincas Nirea,
 Eheu, translatos alio maerebis amores:
 Ast ego vicissim risero.

16

Altera iam teritur bellis civilibus aetas,

Suis et ipsa Roma viribus ruit.
 Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi

Minacis aut Etrusca Porsenae manus,
 Aemula nec virtus Capuae nec Spartacus acer 5

Novisque rebus infidelis Allobrox,
 Nec fera caerulea domuit Germania pube
 Parentibusque abominatus Hannibal,

Impia perdemus devoti sanguinis aetas,

Ferisque rursus occupabitur solum. 10

Barbarus heu cineres insistet victor et Urbem

Eques sonante verberabit ungula,
Quaeque carent ventis et solibus ossa Quirini,

Nefas videre, dissipabit insolens.

Forte quid expediat communiter aut melior pars 15

Malis carere quaeritis laboribus;
Nulla sit hac potior sententia! Phocaeorum
Velut profugit exsecrata civitas
Agros atque lares patrios habitandaque fana

Apris reliquit et rapacibus lupis, 20
Ire pedes quocumque ferent, quocumque per undas
Notus vocabit aut protervus Africus.
Sic placet, an melius quis habet suadere? Secunda
Ratem occupare quid moramur alite?
Sed iuremus in haec: simul imis saxa renarint 25

Vadis lavata, ne redire sit nefas;

Neu conversa domum pigeat dare lintea, quando

Padus Matina laverit cacumina,
In mare seu celsus procurrerit Appenninus
Novaque monstra iunxerit libidine 30
Mirus amor, iuuet ut tigres subsidere cervis,
Adulteretur et columba miluo,
Credula nec flavos timeant armenta leones,

Ametque salsa levis hircus aequora.

Haec et quae poterunt reditus abscindere dulces 35

Eamus omnis exsecrata civitas
Aut pars indocili melior grege; mollis et exspes

Inominata perprimat cubilia:
Vos, quibus est virtus, muliebrem tollite luctum,
Etrusca praeter et volate litora. 40
Nos manet Oceanus circum vagus: arva, beata
Petamus arva divites et insulas,
Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis

Et imputata floret usque vinea,
Germinat et nunquam fallentis termes olivae, 45

Suamque pulla ficus ornat arborem,
Mella cava manant ex ilice, montibus altis

Levis crepante lympha desilit pede.
Illic iniussae veniunt ad mulctra capellae

Refertque tenta grex amicus ubera, 50
Nec vespertinus circumgemit ursus ovile,
Nec intumescit alta viperis humus.
Pluraque felices mirabimur, ut neque largis

Aquosus Eurus arva radat imbribus,
Pinguia nec siccis urantur semina glaebis, 55

Utrumque rege temperante caelitem.
Nulla nocent pecori contagia, nullius astri

Gregem aestuosa torret inpotentia.

Non huc Argoo contendit remige pinus

Neque impudica Colchis intulit pedem, 60
Non huc Sidonii torserunt cornua nautae

Laboriosa nec cohors Vlixei.
Iuppiter illa piae secrevit litora genti,

Ut inquinavit aere tempus aureum:
Aere, dehinc ferro duravit saecula, quorum 65
Piis secunda vate me datur fuga.

17

HORATIUS: ,Iam iam efficaci do manus scientiae,
Supplex et oro regna per Proserpinae,
Per et Dianae non movenda numina,
Per atque libros carminum valentium
Refixa caelo devocare sidera: 5
Canidia, parce vocibus tandem sacris
Citumque retro solve solve turbinem.
Movit nepotem Telephus Nereium,
In quem superbus ordinarat agmina
Mysorum et in quem tela acuta torserat; 10
Unxere matres Iliae addictum feris
Alitibus atque canibus homicidam Hectorem;
Postquam relictis moenibus rex procidit
Heu pervicacis ad pedes Achillei;
Saetosa duris exuere pellibus 15
Laboriosi remiges Ulixei
Volente Circa membra: tunc mens et sonus
Relapsus atque notus in vultus honor.
Dedi satis superque poenarum tibi,
Amata nautis multum et institoribus: 20
Fugit iuventas et verecundus color,

Reliquit ossa pelle amicta lurida,
 Tuis capillus albus est odoribus,
 Nullum a labore me reclinat otium;
 Urget diem nox et dies noctem, neque est 25

Levare tenta spiritu praecordia.
 Ergo negatum vincor ut credam miser,
 Sabella pectus increpare carmina
 Caputque Marsa dissilire nenia.
 Quid amplius vis? O mare et terra, ardeo, 30

Quantum neque atro delibutus Hercules
 Nessi cruore nec Sicana fervida
 Virens in Aetna flamma: tu, donec cinis
 Iniuriosis aridus ventis ferar,
 Cales venenis officina Colchicis. 35

Quae finis aut quod me manet stipendium?
 Effare: iussas cum fide poenas luam,
 Paratus expiare seu poposceris
 Centum iuvencos sive mendaci lyra
 Voles sonare: 'tu pudica, tu proba 40

Perambulabis astra sidus aureum.'
 Infamis Helenae Castor offensus vice
 Fraterque magni Castoris victi prece
 Adempta vati reddidere lumina:
 Et tu, potes nam, solve me dementia, 45

O nec paternis obsoleta sordibus
 Neque in sepulcris pauperum prudens anus
 Novendiales dissipare pulveres.
 Tibi hospitale pectus et purae manus 50

Tuosque venter Pactumeius, et tuo
 Cruore rubros obstetrix pannos lavit,
 Utcunque fortis exsilis puerpera.'
 CANIDIA:
 , Quid obseratis auribus fundis preces? 55
 Non saxa nudis surdiora navitis

Neptunus alto tundit hibernus salo.
 Inultus ut tu riseris Cotytia
 Vulgata, sacrum liberi Cupidinis,
 Et Esquilini pontifex venefici
 Impune ut Urbem nomine inpleris meo?
 Quid proderat ditasse Paelignas anus 60
 Velociusve miscuisse toxicum?
 Sed tardiora fata te votis manent:
 Ingrata misero vita ducenda est in hoc, 65
 Novis ut usque suppetas laboribus.
 Optat quietem Pelopis infidi pater,
 Egens benignae Tantalus semper dapis,
 Optat Prometheus obligatus aliti,
 Optat supremo collocare Sisyphus 70
 In monte saxum; sed vetant leges Iovis.
 Voles modo altis desilire turribus,
 Modo ense pectus Norico recludere
 Frustraque vincla gutturi nectes tuo
 Fastidiosa tristis aegrimonia. 75
 Vectabor umeris tunc ego inimicis eques
 Meaeque terra cedet insolentiae.
 An quae movere cereas imagines,
 Ut ipse nosti curiosus, et polo
 Deripere lunam vocibus possim meis, 80
 Possim crematos excitare mortuos,
 Desiderique temperare pocula,
 Plorem artis in te nil agentis exitus?

